

Nowy etap współpracy transgranicznej Новий етап транскордонної співпраці

Представители приграничных регионов Украины и Польши взяли udział в первом заседании Комитета Мониторингового Программы Interreg NEXТ Polska-Ukraina 2021-2027, które odbyło się w Lublinie w zeszłym tygodniu.

Uczestnicy spotkania omówili dokumenty programowe oraz kryteria wyboru projektów, które będą realizowane przez strony w ramach Programu Interreg NEXТ Polska-Ukraina 2021-2027, zatwierdzonego przez Komisję Europejską w listopadzie ubiegłego roku. Ten program umożliwia kontynuację współpracy pomiędzy oboma krajami, która wcześniej była realizowana w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele władz z Ukrainy i Polski, Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej Komisji Europejskiej (DG REGIO) oraz euroregionów. Ukrainę reprezentowali m.in.: zastępca przewodniczącego Wołyńskiej Rady Obwodowej Hryhorij Pustowit, zastępca przewodniczącego Rówieńskiej Obwodowej Administracji Wojskowej Serhij Gemberg, zastępca przewodniczącego Rówieńskiej Rady Obwodowej Serhij Swystaluk.

«Перший конкурс українсько-польських проектів у рамках програми буде концентрований на розв'язуванні проблем

зwiązanych z ochroną środowiska i zdrowia. Ogłoszenie o naborze projektów zostało zaplanowane na drugi kwartał 2023 r.» – poinformował na swoim profilu facebookowym Serhij Gemberg.

Jak podano na stronie internetowej Wołyńskiej Rady Obwodowej, projekty Programu Interreg NEXТ Polska-Ukraina 2021-2027 będą miały na celu rozwiązanie wspólnych problemów w zakresie środowiska, opieki zdrowotnej, rozwoju turystyki, granic, a także wymianę doświadczeń i najlepszych praktyk pomiędzy władzami, organizacjami pozarządowymi, szczególnie branżami czy nawet zakładami komunalnymi.

Uczestnikami nowego etapu programu współpracy transgranicznej po stronie ukraińskiej będą obwód wołyński, rówieński, lwowski, tarnopolski, iwano-frankiowski i zakarpaci, a po stronie polskiej województwa – podlaskie, lubelskie, podkarpackie oraz część mazowieckiego.

Natalia Denysiuk
Foto.: CBC Programme Poland-Belarus-Ukraine

Представники прикордонних регіонів України та Польщі взяли участь у першому засіданні Моніторингового комітету Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027, яке пройшло в Любліні на минулому тижні.

Учасники зустрічі обговорили програмні документи та специфіку відбору проектів, які сторони реалізуватимуть у рамках Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2027, затвердженої Європейською комісією в листопаді минулого року. Вона дає можливість продовжити співпрацю між обома країнами, здійснювану раніше в рамках Програми транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014-2020.

Участь у засіданні взяли представники органів влади з України та Польщі, Генерального директорату регіональної та міської політики Європейської комісії (DG REGIO) та євроregionів.

Україну репрезентували, зокрема, заступник голови Волинської обласної ради Григорій Пустовіт, заступник голови Рівненської обласної військової адміністрації Сергій Гемберг, заступник голови Рівненської обласної ради Сергій Свисталюк тощо.

«Перший конкурс українсько-польських проектів у рамках програми буде спрямований на

вирішення проблем докільця та охорони здоров'я. Очікується, що конкурс буде оголошено у другому кварталі 2023 р.» – зазначив Сергій Гемберг на своїй сторінці у Facebook.

Як вказано на сайті Волинської обласної ради, проекти Програми Interreg NEXТ Польща-Україна 2021-2022 будуть спрямовані на вирішення спільних проблем у сферах докільця, охорони здоров'я, розвитку туризму, кордонів, а також обміну досвідом та кращими практиками між органами влади, громадськими організаціями, окремими галузями чи навіть комунальними закладами.

Учасниками нового етапу програми транскордонного співробітництва з українського боку будуть Волинська, Рівненська, Львівська, Тернопільська, Івано-Франківська та Закарпатська області, а з польського – Підляське, Люблінське, Підкарпатське і частина Мазовецького воєводства.

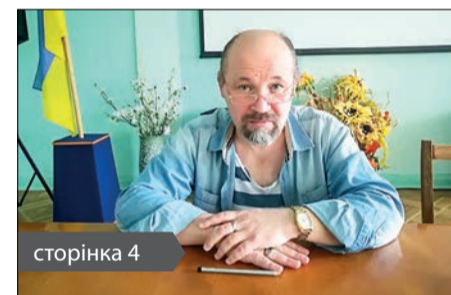
Natalia Denysiuk
Foto.: CBC Programme Poland-Belarus-Ukraine

Університет отримав допомогу від Люблінщини
Uniwersytet otrzymał pomoc od Lubelszczyzny

сторінка 2

У багатонаціональному подвір'ї
Na wielonarodowym podwórku

сторінка 4

Вулиця Лободовського і сквер Андерса в Луцьку
Ulica Łobodowskiego i skwer Andersa w Łucku

сторінка 7

Нова книга про Томаша-Оскара Сосновського
Nowa książka o Tomaszu Oskarze Sosnowskim

сторінка 8

У Рівному буде меморіальна дошка отцю Серафиму Кашубі
W Równem będzie tablica ku czci o. Serafina Kaszuby

сторінка 9

Помощь з Lubelszczyzny

Wołyński Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki otrzymał kolejny transport humanitarny od darczyńców z Polski. Poinformował o tym dział informacyjny WUN.

Ciężarówkę z pomocą humanitarną przyjęli rektor uczelni Anatolij Cioś, Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak oraz prorektor ds. pracy dydaktycznej i komunikacji Natalia Błahowirna.

Uniwersytet otrzymał od partnerów meble, m.in. stoły, łóżka, krzesła, a także materace. Z Polski na Wołyń wysłano też potężny generator, którego uczelnia szczególnie potrzebuje.

Pomoc przekazali partnerzy z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, a w jej dostarczeniu do Łucka pomogła fundacja charytatywna «Dobra Sprawa», która udostępniła samochód ciężarowy.

Przekazanie pomocy Uniwersytetowi imienia Łesi Ukrainki zapowiadał wicemarszałek województwa lubelskiego Zbigniew Wojciechowski podczas niedawnej wizyty w Łucku. Jednocześnie kierownictwo placówki edukacyjnej omówiło z nim kierunki współpracy z województwem lubelskim.

«W imieniu wielu Ukraińców wyrażam wdzięczność polskiemu rządowi i każdemu Polakowi za wsparcie udzielane Ukrainie. Oczywiście najważniejsza jest pomoc wojskowa, finansowa, techniczna, ale jednocześnie musimy prowadzić proces edukacyjny, dlatego zapewnienie wysokiej jakości warunków kształcenia też jest ważne. Dziękuję województwu lubelskiemu oraz wicemarszałkowi Wojciechowskiemu za wsparcie naszej uczelni» – powiedział rektor WUN Anatolij Cioś.

Konsul Generalny RP w Łucku Sławomir Misiak zapewnił, że Polacy rozumieją znaczenie niesienia pomocy Ukraincom. Z badań socjologicznych wynika, że większość z nich opowiada się za kontynuowaniem wsparcia. «Większość Polaków uważa, że Ukrainie należy pomagać. To walka o wartości. Cieszymy się, że możemy pomóc» – podsumował Sławomir Misiak.

Wcześniej uczelnia poinformowała, że przedstawiciele uniwersytetu na czele z rektorem przekazali otrzymaną wcześniej z Polski pomoc humanitarną do instytucji państwowej «Terytorialny Zakład Medyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Ukrainy w Obwodzie Wołyńskim». Wśród dostarczonych rzeczy znalazły się przekazane przez Fundację Polską Raoula Follereau wózki inwalidzkie, kule i żywność.

MW
Fot.: Andrij Petruszko/WUN

Допомога від Люблінщини

До Волинського національного університету імені Лесі Українки надійшов черговий гуманітарний вантаж від благодійників із Польщі. Про це повідомив відділ інформаційної політики ВНУ.

ства, а з її доставкою до Луцька допомогла громадська організація «Добра справа», яка надала вантажний автомобіль.

Передачу допомоги для ВНУ імені Лесі Українки анонсував віцемаршалок Люблінського воєводства Збігнев Войцеховський під час нещодавнього візиту до Луцька. Тоді ж керівництво навчального закладу обговорило з ним напрямки співпраці з Люблінським воєводством.

«Я від імені багатьох українців висловлюю вдячність уряду Польщі та кожному поляку за ту підтримку, яка надається Україні. Звичайно, що найголовніше – військова, фінансова, технічна допомога, але водночас ми маємо здійснювати й освітній процес, тому забезпечення якісних умов освіти важливе і потрібне. Дякую воєводству Любліна, віцемаршалку Войцеховському за сприяння й допомогу нашому університету», – сказав ректор Анатолій Цюсь.

Генеральний консул РП у Луцьку Славомір Місяк запевнив, що поляки із розумінням ставляться до надання допомоги українцям. Згідно із соціологічними дослідженнями, більшість із них висловлюється за те, що їй потрібно надавати. «Більшість поляків думає, що треба допомагати Україні. Це боротьба за цінності. Ми раді допомогти», – підсумував Славомір Місяк.

Раніше ВНУ інформував про те, що представники навчального закладу на чолі з ректором завезли отриману раніше з Польщі гуманітарну допомогу в державну установу «Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх справ України по Волинській області». Серед доставлених речей – інвалідні візки, милиці та продукти харчування, передані в Україну Польською фундацією Рауля Фоллеро.

ВМ
Фото: Андрій Петрушко/ВНУ

«Starlinki» для пунктів незламності

Прzewodniczący Wołyńskiej Obwodowej Administracji Wojaskowej Jurij Pohulajko przekazał władzom administracji rejonowych 35 systemów satelitarnych «Starlink» – poinformowała służba prasowa administracji.

Obwód wołyński otrzymał systemy «Starlink» dzięki współpracy Ministerstwa Transformacji Cyfrowej Ukrainy z polskim rządem. Z Kijowa dostarczyło je Młodzieżowe Centrum Wołynia «SpivDija Hub».

Starlinki zostały przekazane do punktów niezłomności na terenie samorządów.

Wg informacji Wołyńskiej Obwodowej Administracji Wojaskowej otrzymały je m.in. hromady w Kowlu, Wielimczu, Wiśniowie, Sere-

chowiczach, Zabrodach, Łukowie, Lubomlu, Powórsku, Turzysku, Iwaniczach, Łokaczach, Zaturcach, Prylisnem, Soczycznem, Beresteczku, Kołkach, Olyce i Cumanii.

Wcześniej dzięki współpracy Ministerstwa Transformacji Cyfrowej Ukrainy i rządu Rzeczypospolitej Polskiej partię Starlinków otrzymał również obwód rówieński.

MW
Fot. Wołyńska OAW

Голова Волинської обласної військової адміністрації Юрій Погуляйко передав керівникам районних адміністрацій 35 систем супутникового зв'язку «Starlink». Про це повідомила пресслужба адміністрації.

Системи «Starlink» надійшли у Волинську область завдяки співпраці Міністерства цифрової трансформації України з урядом Польщі. З Києва їх допоміг привезти Молодіжний центр Волині «СпівДія хаб».

Як повідомила Волинська ОВА, обладнання отримали, зокрема, громади в Ковелі, Велимчі, Вишневі, Сереховичах, Забродах, Лукові,

Любомлі, Поворську, Турійську, Іваничах, Локачах, Затурцях, Прилісному, Сошичному, Берестечку, Колках, Олиці, Цумані тощо.

Раніше завдяки співпраці Міністерства цифрової трансформації України з урядом Польщі партію систем «Starlink» отримала Рівненська область.

ВМ
Фото: Волинська ОВА

Z pomocą dla Zwiahla

Члоники Stowarzyszenia «Wołyński Rajd Motocyklowy» po raz kolejny odwiedzili Zwiahel z pomocą dla osób cywilnych i wojskowych. Wracając przez Rówieńszczyznę zapoznali się także ze stanem cmentarzy, które planują uporządkować wiosną.

Polscy wolontariusze przywieźli cztery agregaty prądowe, opatrunki, strzykawki, chemię gospodarczą, artykuły spożywcze, odzież, pampersy dla dzieci i dorosłych. Od początku pełnoskalowej rosyjskiej agresji Stowarzyszenie «Wołyński Rajd Motocyklowy» aktywnie pomaga Ukrainie za pośrednictwem swoich partnerów.

W ramach zbiórki zorganizowanej przez Stowarzyszenie WRM ludzie w Polsce przynosili niezbędne rzeczy oraz przekazywali pieniądze na ich zakup. «Bardzo nam pomogły Rotary Cluby z Edwardsville w Stanie Illinois oraz z Puław. Zafundowały dwa agregaty prądowe oraz artykuły spożywcze» – podkreślił Henryk Kozak, prezes WRM. Kolejne dwa agregaty kupiło Stowarzyszenie z pieniędzy przekazanych przez ofiarodawców. Trafiły m.in. do największego w Zwiahlu schronu przeciwlotniczego oraz do Pierwszego Batalionu Obrony Terytorialnej «Zwiahel».

«Musimy się bronić przed ruską zarażą» – tak Henryk Kozak odpowiedział na pytanie o motywację ludzi, dzięki którym udało się przekazać do Ukrainy kolejny transport z pomocą humanitarną. Zaznaczył jednak, że szczodrość ludzka powoli się wyczerpuje i zbiórki publiczne nie przynoszą już takich efektów jak wcześniej.

W drodze powrotnej członkowie Stowarzyszenia WRM odwiedzili stare katolickie cmentarze w Szpanowie, Równem i Ostrogu. «Pojechaliśmy, żeby zobaczyć ich stan pod kątem naszej wiosennej akcji dotyczącej porządkowania cmentarzy» – powiedział Henryk Kozak. Wolontariusze spotkali się również z partnerami w tych miejscowościach, m.in. Mykołą

Stolarczukiem, przewodniczącym Szpanowskiej Zjednoczonej Hromady Terytorialnej, oraz Romanem Stasiukiem, deputowanym Rówieńskiej Rady Obwodowej.

Kolejne przekazanie darów Stowarzyszenie WRM planuje na początek marca. Informacje o zbiórkach można śledzić na profilu facebookowym organizacji. Stowarzyszenie ma także zamiar przygotować spotkanie wolontariuszy w Kazimierzu Dolnym, żeby podsumować rok ubiegły i omówić plany na bieżący.

Natalia Denysiuk
Zdjęcie udostępnione przez Henryka Kozaka

Допомога для Звягеля

Члени товариства «Волинський мотоциклетний рейд» укотре відвідали Звягель із допомогою для цивільних і військових осіб. Завітали також на Рівненщину, де ознайомилися зі станом кладовищ, які планують упорядкувати навесні.

довольчі товари», – підкреслив голова ВМР Генрик Козак. Ще два генератори товариство придбало за гроші, які жертвували учасники акції – польські громадяни. Їх передали, зокрема, до найбільшого у Звягелі бомбосховища та до Першого батальйону територіальної оборони «Звягель».

«Ми мусимо захищатися від російської зарази», – так Генрик Козак відповів на запитання про мотивацію людей, завдяки яким вдалося підготувати чергову партію гуманітарної допомоги для України. Проте зазначив, що людська щедрість потрохи зменшується і допомогу тепер збирають меншими об'ємами.

На зворотній дорозі члени товариства ВМР відвідали старі католицькі цвинтарі у Шпанові, Рівному та Острозі. «Ми поїхали, щоб побачити їх стан перед нашою весняною акцією прибирання кладовищ», – сказав Генрик Козак.

Волонтери зустрілися також із партнерами в цих населених пунктах, зокрема з очільником Шпанівської об'єднаної територіальної громади Миколою Столярчуком та депутатом Рівненської обласної ради Романом Стасюком.

Наступну передачу допомоги для України товариство ВМР планує на початок березня. Інформацію про акцію можна відстежувати на сторінці організації у Facebook. Вона також має намір організувати в Казимежі Дольному зустріч волонтерів, щоб підсумувати минулий рік та обговорити плани на поточний.

Natalia Denysiuk
Фото надав Генрик Козак

Польські волонтери привезли чотири електрогенератори, перев'язувальні матеріали, шприци, побутову хімію, продовольчі товари, одяг, підгузки для дітей і дорослих. Від початку повномасштабної російської агресії товариство «Волинський мотоциклетний рейд» (ВМР) регулярно надає підтримку Україні за посередництвом своїх партнерів.

У рамках збору, організованого товариством ВМР, люди в Польщі приносили необхідні речі та передавали гроші на їх закупівлю. «Нам дуже допомогли ротарі-клуби з Едвардсвілла у штаті Іллінойс та Пулавах на Люблінщині. Вони купили два електрогенератори та про-

Nowe pociągi do Polski

Koleje Ukrainie (Ukrzaliznycia) kontynuują rozbudowę sieci połączeń kolejowych między Ukrainą a Polską. Wkrótce będą kursować pociągi Charków–Przemyśl przez Kijów i Kijów–Chełm z przesiadką do Warszawy.

Pociąg nr 73/74 Charków–Przemyśl będzie odjeżdżał z Charkowa od 19 lutego w nieparzyste dni o godzinie 14:07. Do Kijowa przyjedzie o 21:04, do Lwowa o 8:35, a do Przemyśla o 11:13. Pociąg powrotny z Przemyśla będzie odjeżdżał w dni parzyste od 20 lutego o godzinie 13:45 i przyjeżdżał do Charkowa o godzinie 10:01.

Pociąg ten zapewni codzienne połączenie między Charkowem a Polską, ponieważ już od kilku miesięcy pociąg nr 93/94 kursuje z Charkowa do Chełma w parzyste dni.

Pociąg nr 19/20 Kijów–Chełm będzie odjeżdżał z Kijowa codziennie od 19 lutego o godzinie 18:14. O 00:42 będzie przyjeżdżał do Kowla, o 04:55 do Chełma. Pociąg powrotny z Chełma będzie odjeżdżał o 23:45, z Kowla o 6:07, o 13:07 przyjeżdżał do Kijowa.

Po przyjeździe do Chełma pasażerowie tego pociągu mogą przesiąść się do polskiego pociągu IC 21010 i przybyć do Warszawy już o godzinie 10:00. Z Warszawy polski pociąg IC68 odjedzie o 17:45

i przyjeździe do Chełma o 21:10. Bilety na te pociągi należy wcześniej kupić na stronie internetowej: intercity.pl.

Bilety kolejowe na pociągi Charków–Przemyśl i Kijów–Chełm są dostępne w aplikacji Kolei Ukrainie (Ukrzaliznycia), w chatbocie i na stronie internetowej: booking.uz.gov.ua.

MW
Fot.: Pixabay

Нові потяги до Польщі

«Укрзалізниця» продовжує розширювати мережу залізничних сполучень між Україною та Польщею. Невдовзі в рейс вирушать поїзди Харків–Перемишль через Київ та Київ–Холм із пересадкою до Warszawy.

Цей поїзд дозволить створити щоденне сполучення між Харковом та Польщею, адже вже протягом кількох місяців по парних числах із Харкова до Холма виїжджає поїзд № 93/94.

Поїзд № 19/20 Київ–Холм вирушатиме з Києва щодня з 19 лютого о 18:14. О 00:42 він прибуватиме до Ковеля, о 04:55 – до Холма. У зворотному напрямку з Холма поїзд вирушатиме о 23:45, з Ковеля – о 6:07, о 13:07 він прибуватиме до Києва.

Після прибуття до Холма пасажери цього потяга можуть пересісти на поїзд IC21010 польської залізниці й бути у Варшаві вже о 10:00. Із Варшави польський поїзд IC68 виїжджатиме о 17:45 і прибуватиме до Холма о 21:10. Квитки на ці потяги можна придбати окремо заздалегідь на сайті: intercity.pl.

Квитки на поїзди сполученням Харків–Перемишль та Київ–Холм доступні в застосунку «Укрзалізниця», у чат-боті та на сайті: booking.uz.gov.ua.

BM
Фото: Pixabay

Informacja wołyńska

Волинська інформація

W styczniu 2022 r. w Wołyńskim Obwodowym Urzędzie Pracy zarejestrowano 5183 bezrobotnych. W tym samym okresie liczbą ofert od pracodawców wynosiła tylko 2 430.

У січні 2022 р. на обліку у Волинському обласному центрі зайнятості перебували 5 183 безробітних. У той же час пропозицій від роботодавців було лише 2 430.

Centrum Gospodarki Odpadami, działające w Łucku od ubiegłego roku, gromadzi kolekcję rzeczy, głównie starego sprzętu, które mogłyby stać się ciekawymi eksponatami dla przyszłego muzeum.

Центр управління відходами в Луцьку, який діє в місті з минулого року, збирає колекцію речей, переважно стару техніку, які можуть стати цікавими експонатами для майбутнього музею.

W ramach projektu Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Transformacji Cyfrowej i «Ukrpoczty» przy wsparciu UE obwód wołyński otrzymał ok. 2 mln żarówek LED. Każdy dorosły mieszkaniec obwodu może je otrzymać w zamian za zwykłe żarówki.

У рамках проекту Міністерства економіки, Міністерства цифрової трансформації та «Укрпозшти» за підтримки ЄС Волинська область одержить близько 2 млн LED-ламп. Їх може отримати кожен дорослий мешканець регіону в обмін на лампи розжарювання.

Wołyńskich uczniów do szkół dowozi 245 autobusów szkolnych. W ubiegłym roku na potrzeby Sił Zbrojnych Ukrainy część hromad przekazała 63 autobusy szkolne. Dzieci w tych miejscowościach muszą dojeżdżać na lekcje korzystając z transportu miejskiego i wynajętego.

Волинські учні доїжджають до навчальних закладів 245 шкільними автобусами. Ще 63 шкільні автобуси торік у частині громад вилучили на потреби ЗСУ, тож там дітям доводиться доїжджати на уроки на муніципальному та найманому транспорті.

Łucy rzemieślnicy wykonują dla wojskowych kompaktowe bojowe piece, które po napełnieniu olejem mogą służyć do ogrzewania i gotowania jedzenia.

Луцькі майстри виготовляють для військових компактні бездимні буржуйки, які, заправивши мастилом, можна використовувати для обігріву та приготування їжі.

Ми завжди жили за двома календарями

Zawsze używaliśmy dwóch kalendarzy

Wiktor Panasiuk jest moim wykładowcą, erudytą, jedną z najbardziej nieprzeciętnych postaci Wydziału Historii Wołyńskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki. Jego niezwykle ciekawe metody nauczania, uzupełnione przez tolerancję, zawsze przypominały studentom, że nie bez powodu wybrali zawód historyka.

Podczas spotkania w Wołyńskim Muzeum Krajoznawczym w Łucku, w którym obecnie pan Wiktor pracuje, mój rozmówca podzielił się historią swojej polsko-ukraińskiej rodziny.

Dziadek został zmobilizowany do Wojska Polskiego

Dziadkowie Wiktora Panasiuka ze strony matki pochodzili z polskiej kolonii Dermanka (znajdowała się kilka kilometrów od wsi Przebraże, obecnie Hajowe w rejonie łuckim – aut.): «Mój dziadek Stanisław Peszko urodził się w 1906 r., a babcia Filomena z domu Konefał – w 1911. Pochodzili ze zwykłych polskich chłopskich rodzin. Dziadek był gospodarzem i pracował w różnych miejscach. Babcia Filomena była szóstym dzieckiem w rodzinie. Matka zmarła przy jej porodzie. Na wychowanie wzięła ją starsza siostra Janina, która była już mężatką. Babcia nie skończyła nawet szkoły jednoklasowej, ale miała nieformalne wykształcenie. Od najmłodszych lat pracowała jako pomoc pokojówki u pewnej pani w Kiwercach. Ponadto pomagała jej w pracy na działce i w ogrodzie. Później została zatrudniona przez kobietę, która była ogrodniczką. Dzięki temu moja babcia wyrosła na zawodową ogrodniczkę i była w tej dziedzinie dobrą specjalistką».

«Gdzieś na początku lat 30. dziadek i babcia się pobrali. W 1934 r. urodziła się ich córka Lucyna, w 1936 – syn Zbigniew Marian, a w 1938 – córka Janina. Już po wojnie urodził się Jurek, który przeżył zaledwie kilka miesięcy, a w 1949 – najmłodszy Edward» – kontynuuje pan Wiktor.

We wrześniu 1939 r. dziadek Stanisław został zmobilizowany do Wojska Polskiego, a babcia Filomena została z trójką dzieci w Dermance. W wyniku działań wojennych dziadek na długo trafił do niewoli, znalazł się w jednej z zachodnich stref okupacyjnych Niemiec. W tym czasie wszyscy Polacy i Ukraińcy przebywający w tym kraju ukrywali się przed władzami sowieckimi, które chciały ich wysłać do wschodnich Niemiec, czyli do radzieckiej strefy okupacyjnej.

«Dziadek próbował odnaleźć swoją rodzinę, która w tym czasie opuściła już Dermankę, ale pisał po polsku i nie dostawał odpowiedzi. Następnie zalegalizował swój pobyt w radzieckiej strefie okupacyjnej Niemiec i zaczął ubiegać się o powrót do swojej rodziny na Wołyniu».

W czasie II wojny światowej, kiedy zaczęły się spięcia między Polakami i Ukraińcami, babcia z trójką dzieci musiała pójść, jak mówiła, do lasu pod Przebraże. Gdy ukrywali się razem z innymi Polakami w lesie pod Przebrażem, moja mama Janina przeziębiała się i przez to płakała na cały las. Tak głośno, że mogła zdemaskować kryjów-

kę, w której przebywali Polacy. Doszło do tego, że któryś z przywódców ukrywającej się grupy postanowił, że należy ją utopić, by ich nie zdradziła. Babcia Filomena walczyła o swoje dziecko do końca. Córka wreszcie się uspokoiła. Później wyzdrowiała. Babcia wydawała się rozumieć wszystkie okoliczności, ale miałem wrażenie, że została u niej trauma na całe życie, z którą nie mogła sobie poradzić. Nie miała do nikogo pretensji, ale było jej przykro, że Polacy, z którymi przebywała, podjęli taką decyzję. Z tego, jak mi się udało zrekonstruować te wydarzenia, było to przed zimą 1943 r. Wówczas nasiliły się napady strony ukraińskiej. Pewnego razu, gdy nadarzyła się okazja, babcia przyłączyła się do konwoju czerwonych partyzantów, którzy jechali w kierunku Łucka. Zimą 1943 r. babcię z trójkiem dzieci przywieziono na wozie do miasta» – opowiada pan Wiktor.

Nie poznali się nawzajem

Dziadek i babcia spotkali się w Łucku już po wojnie: «Babcia nic nie wiedziała o dziadku. Nawet po zakończeniu wojny w 1945 r. nie miała o nim żadnych informacji. Dziadek Stanisław wrócił do Łucka w 1946 lub 1947 r. Babcia wówczas pracowała w piekarni na nocnej zmianie, a w ciągu dnia dorabiała w położonej za starym polskim dworcem kolejowym żołniersko-oficerskiej łaźni, gdzie prała bieliznę i mundury. Pewnego razu, gdy wracała z łaźni, zauważyła, że w jej stronę idzie, jak mówiła, «taki ładny chłop». Miał na sobie mundur, którego nigdy nie widziała, chociaż znała się już na strojach wojskowych. Jak się później okazało, minęła własnego męża. Babcia i dziadek nie poznali się, ponieważ bardzo się przez te wojenne lata zmienili».

«Wkrótce po powrocie dziadka rozpoczęło się masowe wysiedlanie Polaków. Prawie całą naszą rodzinę spędzono na dworcze i trzymano aż do wyczerpania żywności, a potem zaczęto wywozić do Polski. Dziadkowi pokazali podpisane przez niego dokumenty, w których prosił o pozwolenie na powrót do Związku Radzieckiego. Odpowiedział, że chciał tylko zabrać rodzinę, a nie zostawać tutaj. Okazało się, że babcia i dzieci miały prawo wyjazdu do Polski, a on – nie. Z tego powodu zostali w Łucku, wszyscy inni krewni wyjechali».

Dziadek zaczął pracować z babcją w piekarni. W ciągu dnia dorabiał w Elektrowni Miejskiej w Łucku. Mieszkali za podwórkiem dawnej Szkoły nr 9. Dziś na jej miejscu stoi Łuckie Liceum nr 4 imienia Modesta Lewickiego. Było to gęsto zabudowane osiedle parterowych domów. Budynki były w złym stanie, zniszczone, naprzeciwko nich znajdował się teren starego cmentarza ukraiń-

Wiktor Panasiuk – mój wykładowca, jedna z найбільsz erudowanych i neординаrnych postatej iсторичного факультету Волинського національного університету імені Лесі Українки. Його надзвичайно цікаві методи викладання, помножені на толерантність, завжди підказували студентам, що вони недарма обрали фах історика.

Під час зустрічі у Волинському краєзнавчому музеї в Луцьку, де Віктор Васильович нині працює, він поділився історією своєї польсько-української родини.

Дідусь призвали до Війська Польського

Дідусь і бабуса Віктора Панасюка по материнській лінії походили з польської колонії Dermanka (розміщувалася за кілька кілометрів від села Пшебраже, сьогодні Гайове в Луцькому районі, – авт.): «Мій дідусь Станіслав Пешко народився в 1906 р., а бабуса Філомена, в дівочтві Конефал, – у 1911 р. Вони походили зі звичайних польських селянських родин. Дідусь був господарем і працював на різноманітних роботах. Бабуса Філомена була шостою дитиною в сім'ї, її мама померла при її народженні. Після цього старша сестра бабусі Яніна, яка вже була заміжня, взяла її на виховання. Бабуса не закінчила навіть однокласної школи, але мала неформальну освіту. Вона з раннього віку працювала помічницею покоївки в одній пані в Kiwercach. Окрім цього, допомагала з роботою на городі та в саду. Згодом її влаштували на роботу до жінки, що була огородницею. Таким чином, моя бабуса виросла професійною огородницею і була доброю фахівчицею у цій сфері».

«Десь на початку 1930-х рр. дідусь і бабуса побралися. У 1934 р. у них народилася дочка Люцина, в 1936 р. – син Збігнев-Мар'ян, у 1938 р. – дочка Яніна. Вже після війни народився Юрек, який прожив лише кілька місяців, і в 1949 р. – найменший Едвард», – говорить Віктор Панасюк.

У вересні 1939 р. дідусь Станіслава призвали до Війська Польського, а бабуса Філомена лишилася із трьома дітьми в Dermance. Внаслідок військових дій дідусь опинився в тривалому полоні, він перебував в одній із західних зон окупації Німеччини. В той час усі поляки й українці, які перебували в цій країні, ховалися від радянської влади, що прагнула відправити їх до Східної Німеччини, тобто до радянської зони окупації.

«Дідусь намагався відшукати свою родину, яка вже на той час покинула Dermankę, але писав польською і не отримував листів у відповідь. Після цього він легалізував себе в радянській зоні окупації Німеччини і почав клопотати про повернення до своєї родини на Волині».

Під час Другої світової війни, коли почалася напруга між поляками й українцями, бабуса із трьома дітьми мусила піти, як вона казала, до лісу на Пшебраже. Коли вони перехувалися разом з іншими поляками у лісі біля Пшебража, моя мама Яніна застудилася від холоду і через це дуже гучно плакала на весь ліс. Так гучно, що

могла демаскувати схованку, де перебували поляки. Дійшло до того, що хтось зі старшини усієї групи, яка перехувувалася, вирішив, що її потрібно втопити, аби вона не видала сховок. Моя бабуса Філомена змагалася до останнього за свою дитину. Врешті донька заспокоїлася. Пізніше одужала. Бабуса ніби розуміла всі обставини, але в мене було враження, що для неї це була травма на все життя, з якою вона не могла змиритися. Вона нікому не виставляла жодних рахунків, але їй було прикro, що поляки, з якими вона перебувала, прийняли таке рішення. Як я зміг реконструювати ці події, це було проти зими 1943 р. Тоді ж наростали облави і нагонки з українського боку. Одного разу, коли виникла нагода, бабуса попросилася в обз червоних партизанів, які їхали в сторону Луцька. Взимку 1943 р. бабусю з трьома дітьми привезли на возі до міста», – розповідає Віктор Васильович.

Вони одне одного не впізнали

Дідусь і бабуса зустрілися в Луцьку вже після війни: «Бабуса про дідуся нічого не знала. Навіть на момент закінчення війни у 1945 р. жодної інформації про нього вона не мала. Дідусь Станіслав повернувся до Луцька чи то в 1946 р., чи то в 1947 р. Бабуса в той час працювала в пекарні в нічні зміни, а вдень підробляла у солдатській та офіцерській łaзні, розташованій за старим польським вокзалом, де прала білизну й мундири. Одного разу, коли вона поверталася з łaзні, їй назустріч ішов, за її словами, гарний хлопець. Він був у мундирі, якого вона ніколи не бачила, хоча зналася на військових формах. Згодом виявилось, що вона розминулася зі своїм чоловіком. Бабуса і дідусь не впізнали одне одного, оскільки дуже змінилися за роки війни».

«Невдовзі після повернення дідусь розпочалося масове виселення поляків. Майже всю нашу родину загнали на вокзал і тримали, аж поки продукти не закінчилися, а потім почали вивозити до Польщі. Дідусеві тоді показали підписані ним документи, де він просив дозволу повернутися до Радянського Союзу. Він відповів, що хотів лише забрати свою сім'ю, а не лишатися жити тут. Виявилось, що бабуса з дітьми мали право на виїзд до Польщі, а він – ні. Через це вони лишилися в Луцьку, всі інші їхні родичі виїхали».

Дідусь почав працювати з бабусею в пекарні. Вдень ще підробляв на Луцькій міській електровні. Вони жили за двором старої школи № 9. На її місці сьогодні розташовується Луцький лицей № 4 імені Модеста Левицького. Тут був густозаселений масив одноповерхової

Ocaleni od zapomnienia: Piotr Zobek

Повернуті із забуття: Петро Зобек

Скзик о Piotrze Zobku, kanceliście I komisariatu policji w Równem, jest kontynuacją cyklu o funkcjonariuszach polskiej Policji Państwowej, którzy doznali represji sowieckich w latach 1939–1941.

W sprawie karnej wszczętej w 1939 r. przeciwko Piotrowi Zobkowi przez NKWD odnotowano, że urodził się 28 czerwca 1889 r. we wsi «Стримешица уезд Бендин». Najprawdopodobniej, chodzi o Strzemieszycze Wielkie lub Strzemieszycze Małe ówczesnego powiatu będzińskiego (powiaty w ankietach aresztowanych były wpisywane przez funkcjonariuszy NKWD według stanu na 1939 r.). Obecnie te dwie miejscowości są dzielnicami miasta Dąbrowa Górnicza w województwie śląskim.

Piotr Zobek pochodził z rodziny chłopskiej prowadzącej gospodarstwo wiejskie. Jego ojciec Konstanty Zobek posiadał sześć morgów ziemi (1 morga = 0,56 ha), własny dom, krowę i konia. W aktach sprawy karnej brak innych informacji o rodzinie.

Bohater tego tekstu skończył trzy klasy szkoły wiejskiej. W wieku 19 lat wstąpił do żандармерии половеj, gdzie najpierw był wachmistrzem, a później starszym feldfeblem. Od 1923 do 1939 r. służył w policji. W I komisariacie policji w Równem piastował stanowisko kancelisty.

W czasie służby Piotr Zobek został odznaczony czterema medalami: w 1928 r. – za udział w wojnie w latach 1918–1920, w 1929 r. – za 10 lat służby w policji; 1929 – z okazji 10-lecia Niepodległości; 1939 – za 20 lat służby w policji.

W Równem mieszkał przy ulicy Balickiego 43 razem z żoną Pauliną (40 lat) i córką Heleną (12 lat; wiek żony i córki podano według stanu na wrzesień 1939 r.).

Piotr Zobek został aresztowany 18 września 1939 r. Przez dłuższy czas przebywał w więzieniu NKWD w Równem. Podobnie jak w zdecydowa-

nej większości spraw dotyczących rówieńskich policjantów, śledztwo w jego przypadku rozpoczęło się i zakończyło w drugiej połowie grudnia 1939 r.

W czasie jedyneego przesłuchania, które odbyło się 17 grudnia 1939 r., Piotr Zobek opowiedział o tych rówieńskich policjantach, z którymi utrzymywał kontakt. Wtedy też przyznał się do winy, że «służył w polskiej policji i prowadził działalność przeciw ruchowi rewolucyjnemu klasy robotniczej i rolników». 18 miesięcy przebywał w więzieniu w oczekiwaniu na wyrok.

10 lutego 1941 r. na mocy decyzji Kolegium Specjalnego NKWD Piotr Zobek «jako element społecznie niebezpieczny» został skazany na pięć lat poprawczych obozów pracy. Karę odbywał w Karlagu.

Według postanowienia Prokuratury Obwodu Rówieńskiego z dnia 21 czerwca 1989 r. Piotr Zobek został zrehabilitowany. Dalsze losy bohatera tego tekstu i jego rodziny nie są nam znane.

Tetiana Samsoniuk

P. S.: Materiały rubryki «Ocaleni od zapomnienia» zostały opracowane przez doktor nauk historycznych Tetianę Samsoniuk na podstawie akt radzieckich organów ścigania przechowywanych w Państwowym Archiwum Obwodu Rówieńskiego, w zbiorach Zarządu KGB Ukrainińskiej SRR w Obwodzie Rówieńskim (1919–1957) oraz w Archiwum Zarządu Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. Będziemy wdzięczni, jeżeli odezwą się Czytelnicy, krewni lub bliscy bohaterów naszej rubryki, którzy posiadają o nich dodatkowe informacje.

Нарисом про Петра Зобека, писаря 1-го комисариату поліції в Рівному, ми продовжуємо цикл статей про службовців польської державної поліції, які зазнали радянських репресій упродовж 1939–1941 рр.

У кримінальній справі, заведеній у 1939 р. на Петра Зобека енкаведистами, записано російською, що він народився 28 червня 1889 р. у селі «Стримешица уезд Бендин». Найімовірніше, йдеться про Стшемешице Вельке або Стшемешице Мале в тодішньому Бендзінському повіті (повіти енкаведисти записували в анкетах аресшованих відповідно до стану на 1939 р.). Нині обидва ці населені пункти – мікрорайони міста Домрова-Гурніча в Сілезькому воєводстві.

Петро Зобек походив із селянської родини, яка займалася сільським господарством. Його батько Костянтин Зобек мав шість моргів землі (1 морг = 0,56 га), власний будинок, корову та коня. Інші відомості про родину відсутні.

Герой цього тексту закінчив три класи сільської школи. У 19 років пішов на службу до польової жандармерії, де був спочатку вахмістром, а пізніше старшим фельдфебелем. Із 1923 до 1939 р. він служив у поліції. В 1-му комисариаті поліції Рівного він займав посаду писаря.

За період служби Петра Зобека нагороджено чотирма медалями: у 1928 р. – за участь у війні 1918–1920 рр., у 1929 р. – за 10 років безперервної служби в поліції; 1929 р. – із нагоди 10-ліття незалежності Польщі; 1939 р. – за 20 років безперервної служби в поліції.

У Рівному він мешкав на вулиці Балицького, 43 разом із дружиною Павліною (40 років) та донькою Оленою (12 років; вік родичів подано станом на вересень 1939 р.).

Петра Зобека арештували 18 вересня 1939 р. Тривалий час він перебував у рівнен-

ській в'язниці НКВС. Як і в переважній більшості випадків з ув'язненими рівненськими поліціантами, слідство у його справі розпочалося і завершилося в другій половині грудня 1939 р.

На єдиному допиті, який відбувся 17 грудня 1939 р., Петро Зобек розповів про тих рівненських поліціантів, із якими контактував. Тоді ж він визнав себе винним у тому, що «служив у польській поліції і вів боротьбу з революційним рухом робітничого класу і селянства». 18 місяців він перебував у в'язниці, очікуючи на вирок.

10 лютого 1941 р. постановою Особливої наради при НКВС Петра Зобека «як соціально-небезпечного елемента» засудили на п'ять років виправно-трудоих таборів. Покарання він відбував у «Карлазі».

Заключенням Рівненської обласної прокуратури від 21 червня 1989 р. Петра Зобека реабілітовано. Подальша доля героя цього тексту та його родини нам не відома.

Тетяна Самсонюк

P. S.: Матеріали рубрики «Повернуті із забуття» кандидатка історичних наук Тетяна Самсонюк опрацьовує за архівно-слідчими справами, що зберігаються у фонді «Управління Комітету державної безпеки УРСР по Рівненській області (1919–1957 рр.)» ДАРО та Архіві управління Служби безпеки України. Будемо вдячні, якщо відгукнуться родичі героїв рубрики або ті читачі, які володіють детальною інформацією про них.

Управление Народного Комиссариата Внутренних Дел УССР
г. Ровно

АНКЕТА

Для арестованного к делу № _____

ВОПРОСЫ:	ОТВЕТЫ:
1. Фамилия	Зобек
2. Имя и отчество	Петр Константинович
3. Дата рождения (год и месяц)	28 июня 1889.
4. Место рождения	г. Стримешица уезд Бендин
5. Место жительства до ареста и вид на жительство № кем и когда выдан	г. Ровно №. Фашинского НКВ.
6. Место работы и занимаемая должность	г. Ровно в 104 канцеляр. Политический писарь.
7. Национальность и гражданство (подданство)	Польск зр. б/гражданин
8. Социальное происхождение (род занятий родителей и их имущественное положение)	Аристократический и чл. бывш. земл. Владельца, помещика, 1904.
9. Социальное положение (род занятий и имущественное положение)	Служебный писарь Политический.

10. Образование (общее, специальное)

11. Партийность (в прошлом и настоящем)

12. Каким репрессиям подвергался; судимость, арест и др. (когда, каким органом и за что)

13. Служба в армиях (когда и в качестве кого)

14. Состав семьи (близких родственников, их имена, фамилии, адреса и род занятий)

Этого человека знаю

Политический писарь.

Не подвергался.

Служил в жандармерии с 1818 по 1923г. в чине вахмистра с/б. фашистского

Жена - Павлина Чолов
дочка-Олена
Павля. земляр в Ровно
ул. Фашинского НКВ.

Зобек Петр.
Подпись арестованного.

число 16/12/39

W Łucku będzie ulica Łobodowskiego i skwer Andersa

У Луцьку буде вулиця Лободовського і сквер Андерса

Deputowani Rady Miejskiej Łucka podjęli decyzję o zmianie nazwy ulicy Łobaczewskiego na ulicę Józefa Łobodowskiego. Również skwer przy ulicy Kowelskiej otrzymał nazwę skweru Generała Władysława Andersa.

Депутати Луцької міської ради ухвалили рішення про перейменування вулиці Лобачевського на вулицю Юзефа Лободовського. Також скверові на вулиці Ковельській надали ім'я генерала Владислава Андерса.

25 stycznia na posiedzeniu plenarnym 40. sesji Łuckiej Rady Miejskiej radni podjęli decyzję o zmianie nazwy ponad dwudziestu ulic w centrum obwodowym Wołynia. M.in. ulica w centralnej dzielnicy mieszkalnej, której nazwa pochodzi od nazwiska rosyjskiego matematyka Nikołaja Łobaczewskiego, od maja tego roku będzie nosić nazwę Józefa Łobodowskiego. Ten polski pisarz, tłumacz i publicysta mieszkał przez pewien czas w Łucku, był między innymi redaktorem naczelnym gazety «Wołyń». Mimo że temat ukraiński był jednym z kluczowych w twórczości Łobodowskiego, jego dorobek literacki dopiero teraz staje się znany ukraińskim czytelnikom. Niedawno w tarnopolskim wydawnictwie «Krok» ukazała się książka «Komysze» – pierwsza część «Trylogii ukraińskiej» autorstwa Józefa Łobodowskiego.

Radni postanowili też nadać bezimiennemu skwerowi przy ulicy Kowelskiej imię generała Władysława Andersa, dowódcy Armii Polskiej na Wschodzie, utworzonej z zesłanych na Syberię i do Kazachstanu obywateli II Rzeczypospolitej. Armia Andersa wstąpiła się zwłaszcza w bitwie pod Monte Cassino i w walkach o Ankonę.

Sprawę zmiany nazwy ulicy Puszkina na ulicę Waldemara Piaseckiego, miejscowego historyka, wieloletniego członka Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu, postanowiono poddać najpierw publicznej dyskusji.

Anatol Olich

25 січня на пленарному засіданні 40-ї сесії депутати Луцької міської ради прийняли рішення про перейменування понад двадцяти вулиць в обласному центрі Волині. Зокрема, вулиця у центральному житловому районі, яка носила ім'я російського математика Миколи Лобачевського, від травня цього року буде називатися вулицею Юзефа Лободовського. Цей польський письменник, перекладач, публіцист мешкав певний час у Луцьку, був керівником редакції газети «Волинь». Попри те, що українська тема була однією з провідних у творчості Лободовського, його письменницький доробок тільки тепер стає відомим українським читачам. Нещодавно у тернопільському видавництві «Крок» вийшла друком книга «Очерети» – перша частина «Української трилогії» Юзефа Лободовського.

Безіменному скверові на вулиці Ковельській депутати міськради вирішили надати ім'я генерала Владислава Андерса – командувача Польської армії на Сході, створеної з громадян Другої Речі Посполитої, засланих у Сибір та Казахстан. Армія Андерса відзначилася у битві при Монте-Кассіно та в бою за Анкону.

Питання перейменування вулиці Пушкіна на вулицю Вальдемара Пясецького, волинського краєзнавця, довголітнього члена Товариства польської культури на Волині імені Еви Фелінської, вирішили винести на громадське обговорення.

Анатолій Оліх

Читальня Архівум wznowiła działalność

Відновив роботу читальний зал архіву

6 lutego wznowiła swoją działalność czytelnia Państwowego Archiwum Obwodu Wołyńskiego, znajdująca się przy ul. Weteranów 21 w Łucku. Instytucja poinformowała o tym na swojej stronie internetowej volyn.archives.gov.ua.

6 лютого відновив роботу читальний зал Державного архіву Волинської області, що на вулиці Ветеранів, 21 у Луцьку. Про це установа поінформувала на своєму сайті: volyn.archives.gov.ua.

Зapisy użytkowników do czytelnicy odbywają się przez adres e-mail: info@davo.voladm.gov.ua. Formularz oświadczenia użytkownika można pobrać z linku <http://surl.li/errgt>.

Wydawanie dokumentów archiwalnych odbywa się według wstępnych wniosków (formularz można pobrać tutaj: <http://surl.li/errrie>) o wydanie spraw w czytelnicy, które należy wypełnić w czytelnicy lub przesłać na adres: info@davo.voladm.gov.ua.

Harmonogram pracy czytelnicy:
– poniedziałek – czwartek od 9:00 do 13:00, od 14:00 do 17:00,
– piątek od 9:00 do 13:00, od 14:00 do 15:30, od 11:00 do 11:15 i od 15:30 do 15:45 przerwa techniczna na wietrzenie czytelnicy,
– ostatni piątek miesiąca – dzień sanitarny.

W czytelnicy obowiązuje zakładanie masek ochronnych.

W przypadku braku energii elektrycznej w Państwowym Archiwum Obwodu Wołyńskiego dokumenty z magazynu do czytelnicy nie będą wydawane. Podczas alarmu przeciwlotniczego czytelnicy zostanie zamknięta, a wszystkim użytkownikom zaleca się skorzystanie z najbliższych schronów.

Źródło: volyn.archives.gov.ua
Fot. Anatol Olich

Зapis користувачів до читального залу проводиться за адресою: info@davo.voladm.gov.ua. Formularz заяви користувача можна завантажити за посиланням: <http://surl.li/errgt>.

Видавання архівних документів здійснюється за попередніми замовленнями (formularz można завантажити тут: <http://surl.li/errrie>) на видавання справ у читальний зал, які потрібно заповнювати в читальному залі або надсилати на адресу: info@davo.voladm.gov.ua.

Розпорядок роботи читального залу:
– понеділок-четвер з 9:00 до 13:00, з 14:00 до 17:00,
– п'ятниця з 9:00 до 13:00, з 14:00 до 15:30,
– з 11:00 до 11:15 та з 15:30 до 15:45 технічна перерва для провітрювання читального залу,
– остання п'ятниця місяця – санітарний день.

У читальному залі зберігається масковий режим.

При відсутності електроенергії в Державному архіві Волинської області документів зі сховищ до читального залу не видаватимуть. Під час повітряної тривоги читальний зал архіву не працюватиме, а всім користувачам рекомендовано скористатися найближчими укриттями.

Джерело: volyn.archives.gov.ua
Фото: Anatol Olich

Кsiążka o rzeźbiarzu

Pisarz i malarz Walerij Wojtowycz przedstawił w Wołyńskim Muzeum Krajoznawczym swoją książkę «Oskar Sosnowski. Rzeźbiarz». Prezentacja odbyła się 27 stycznia, w rocznicę śmierci artysty.

Publikacja «Oskar Sosnowski. Rzeźbiarz» została wydana na 210. rocznicę urodzin rzeźbiarza. To już druga książka Walerija Wojtowycza poświęcona wybitnemu artyście z Wołynia. Pierwsza książka «Tomasz Oskar Sosnowski. Rzeźba klasycyzmu» ukazała się siedem lat temu. Prezentacja tej monografii również odbyła się w murach Wołyńskiego Muzeum Krajoznawczego 27 stycznia, tylko w 2016 r.

W nowej książce «Oskar Sosnowski. Rzeźbiarz», która jest wydaniem poprawionym i uzupełnionym, Walerij Wojtowycz przybliży czytelnikowi biografię artysty, znane postaci, które spotkał na swojej życiowej drodze, a także przedstawia bogatą spuściznę pozostawioną przez wybitnego Wołynianina swoim potomkom. Jest całkiem spora, gdyż artysta stworzył ponad sto rzeźb i kompozycji. Utwory Tomasza Oskara Sosnowskiego zdobią wiele kościołów katolickich, muzeów i galerii sztuki, m.in. w Rzymie, Watykanie, Jerozolimie, Nazarecie, Warszawie, Krakowie, Wilnie, Lwowie i wielu innych miastach.

Pozycja ma 560 stron, jest wydrukowana na kredowym papierze, zawiera kilkaset ilustracji. Książkę opracował i zredagował sam autor. Wydrukowała ją rówieńska drukarnia «Wołyńskie Oberehy» w nakładzie 100 egzemplarzy, więc koneserzy sztuki i rzadkich książek powinni się spieszyć z zakupem. Można ją nabyć kontaktując się z autorem poprzez jego profil na Facebooku.

Podczas prezentacji przedstawiono filmy ukraińskich i polskich dziennikarzy poświęcone wielkiemu mistrzowi z Wołynia.

O wynikach swoich najnowszych badań opowiedzieli naukowcy z Rówieńskiego Muzeum Krajoznawczego, a muzealnicy z Państwowego Rezerwatu Historycznego w Ostrogu zaprezentowali ciekawą wystawę dokumentów i przedmiotów związanych z wołyńskimi stronami biografii rzeźbiarza.

«Tomasz Oskar Sosnowski ma wspaniałą przyszłość. Mamy wielu obiecujących młodych na-

ukowców. Myślę, że moje prace będą impulsem do dalszych badań naukowych. Podobnie jak Łesia Ukrainka, Sosnowski jest postacią o światowej sławie, o której warto wiedzieć. W ten sposób szerzona będzie również wiedza o naszym Wołyniu» – uważa Walerij Wojtowycz, autor książki.

Konsul Mateusz Marszałek z Konsulatu Generalnego RP w Łucku podkreślił: «Cieszę się, że nasze wspólne dziedzictwo jest coraz bardziej doceniane na Ukrainie. Właśnie dowiedziałem się, że w Równem zmieniono nazwę ulicy Czajkowskiego na Sosnowskiego, a wczoraj w Łucku rada miejska podjęła decyzję o zmianie nazwy ulicy Łobaczewskiego na Łobodowskiego. To wszystko pokazuje, że jest wiele postaci, które jednoczą nasze narody – wystarczy je tylko odnaleźć i przypomnieć. Dziękuję więc wszystkim zaangażowanym za promowanie Tomasza Oskara Sosnowskiego, naszego wspólnego polskiego i ukraińskiego rzeźbiarza».

Tomasz Oskar Sosnowski urodził się 12 grudnia 1812 r. w Nowomalinie pod Ostrogiem, gdzie spędził lata dzieciństwa. Po szkole w Teofipolu uczył się w Liceum Krzemienieckim, właśnie tam zajął się rzeźbą. Następnie kształcił się w Warszawie, Berlinie i Rzymie. Prawie całe swe życie Sosnowski spędził na emigracji. Oddał się całkowicie rzeźbieniu i nauczaniu, kierował Akademią św. Łukasza w Rzymie. Artysta tworzący w stylu neoklasycyzmu pozostawił po sobie ponad sto rzeźb. Kilka z nich znajduje się w muzeach w Równem i Ostrogu. Tomasza Oskara Sosnowskiego można nazwać najsłynniejszym rzeźbiarzem Wołynia, gdyż jego artefakty znajdują się w wielu krajach, a 24 akademie artystyczne świata przyznały mu tytuł doktora honoris causa. Zmarł w Rzymie 27 stycznia 1886 r.

Imię artysty nosi Centrum Kulturalno-Edukacyjne imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego w Równem oraz szkoła ogólnokształcąca w Nowomalinie, rodzinnej wsi rzeźbiarza.

Tekst i zdjęcia: Anatol Olich

Видання «Оскар Сосновський. Скульптор» приурочене до 210-ї річниці народження скульптора. Це вже друга книга Валерія Войтовича, присвячена видатному волинянину. Першу книгу «Томаш-Оскар Сосновський. Скульптура класицизму» автор видав сім років тому. Презентація цієї монографії відбулася теж у стінах Волинського краєзнавчого музею 27 січня, тільки 2016 р.

У новій книжці «Оскар Сосновський. Скульптор», яка є поправленим і доповненим виданням, Володимир Войтович знайомить читача з біографією митця, видатними особистостями, з котрими той зустрічався на своєму життєвому шляху, а також представляє багату мистецьку спадщину, яку залишив потомкам видатний волинянин. Вона чимала, адже митець створив більше сотні скульптур і скульптурних композицій. Так, твори Томаша-Оскара Сосновського прикрашають багато католицьких храмів, музеїв та художніх галерей, зокрема в Римі, Ватикані, Єрусалимі, Назареті, Варшаві, Кракові, Вільнюсі, Львові, багатьох інших містах.

Книга має 560 сторінок, надрукована на глянцевому папері, містить кілька сотень ілюстрацій. Макетував і редагував книгу сам автор. Вона вийшла друком у рівненській друкарні «Волинські обереги» накладом всього 100 екземплярів, так що поціновувачам мистецтва і рідкісних книг варто поспішити з придбанням. Купити її можна, звернувшись до автора на його сторінці у Facebook.

На презентації представили відеоролики українських та польських журналістів, присвячені великому майстру з Волині.

Своїми напрацюваннями і знахідками поділилися науковці з Рівненського обласного краєзнавчого музею, а музейники з Державного історико-культурного заповідника в Острозі представили цікаву виставку документів і пам'яток, пов'язаних із волинськими сторінками біографії скульптора.

«Томаш-Оскар Сосновський має велике майбутнє. У нас є багато молодих перспективних

науковців. Думаю, що моє дослідження стане поштовхом для майбутніх наукових праць. Поряд із Лесею Українкою Сосновський є постаттю світового масштабу, гідною того, щоби про неї знали. Таким чином будуть поширюватися знання і про нашу Волинь», – вважає Валерій Войтович, автор книжки.

Матеуш Маршалек, консул Генерального консульства РП у Луцьку, наголосив: «Мене тішить те, що наша спільна спадщина стає все більш популярною в Україні. Я тільки-но довідався, що в Рівному перейменували вулицю Чайковського на Сосновського, у Луцьку, своєю чергою, міська рада прийняла рішення про перейменування вулиці Лобачевського на Лободовського. Все це показує, що є багато постатей, які об'єднують наші нації – треба тільки їх знайти і про них пам'ятати. Тож дякую всім причетним за те, що ви популяризуєте Томаша-Оскара Сосновського, нашого спільного, польського й українського, скульптора».

Томаш-Оскар Сосновський народився 12 грудня 1812 р. у Новомаліні на Острожчині, де й провів дитячі роки. Після школи в Теофіполі навчався у Кременецькому лицейі, саме там почав займатися різьбярством. Потім здобув освіту в Варшаві, Берліні та Римі. Майже все своє життя Сосновський провів в еміграції. Присвятив себе всього різьбярству й викладанню, керував академією Святого Луки в Римі. Творив митець у стилі неокласицизму, залишив по собі більше сотні скульптур. Кілька з них зберігаються в музеях Рівного та Острога. Томаша-Оскара Сосновського можна назвати найвідомішим скульптором Волині, адже його твори є в багатьох країнах, а 24 художні академії світу надали йому звання почесного доктора. Помер 27 січня 1886 р. у Римі.

Ім'я митця носять Культурно-просвітницький центр імені Томаша-Оскара Сосновського у Рівному, а також загальноосвітня школа в Новомаліні, рідному селі скульптора.

Текст і фото: Анатолій Оліх

Книга про скульптора

Письменник і художник Валерій Войтович представив у Волинському краєзнавчому музеї свою книгу «Оскар Сосновський. Скульптор». Презентація відбулася 27 січня, у день смерті митця.

Рівне урामीєтні о. Serafina Kaszубе

Рівне вшанує отця Серафима Кашубу

На gmachu Sali organowej Rówieńskiej Obwodowej Filharmonii, dawnego kościoła Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i Świętego Antoniego w Równem, pojawi się tablica upamiętniająca o. Serafina Kaszубę. Poinformowała o tym Rówieńska Rada Obwodowa.

Pomysłodawcą zawieszenia na budynku dawnego kościoła Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i Świętego Antoniego tablicy pamiątkowej ku czci o. Serafina Kaszубy jest ks. Władysław Czajka, proboszcz parafii Świętych Piotra i Pawła i Miłosierdzia Bożego w Równem. Ksiądz dziekan zaznaczył, że miejsce, w którym zostanie zawieszona tablica, wybrano nieprzypadkowo: o. Serafin Kaszубa w latach powojennych był proboszczem tego kościoła – głównej wówczas świątyni katolickiej w Równem, gdzie obecnie mieści się sala organowa.

Przewodniczący Rówieńskiej Rady Obwodowej Andrzej Karasz spotkał się z pomysłodawcami upamiętnienia oraz badaczami życiorysu Serafina Kaszубy. Wspólnie z nimi i kierownictwem Rówieńskiej Obwodowej Filharmonii omówił makietę i miejsce, w którym zostanie zawieszona tablica.

«Kościół Świętego Antoniego, znany przez wielu jako Sala Muzyki Kameralnej i Organowej, to XIX-wieczny zabytek architektury i urbanistyki. Takich budynków w Równem zostało niedużo, dlatego ważne jest skierowanie uwagi na historię tego gmachu, m.in. przywracając pamięć o Serafinie Kaszубie, jednym z proboszczów tej świątyni, który w okresie sowieckiej okupacji nie prze-

niósł się do Polski, a pozostał tu, by służyć swoim ludziom i swojej wierze. Zainstalowanie takiej tablicy ku jego czci będzie gestem wdzięczności wobec przyjaciół Polaków, którzy również wiernie wspierają nas dziś w walce z wrogiem» – powiedział Andrzej Karasz.

O. Serafin Kaszубa (1910–1977) po II wojnie światowej niósł posługę w Równem, Zdobunowie, Sarnach i Ostrogu, dojeżdżał również do Kostonopola (wcześniej publikowaliśmy wspomnienia miejscowych parafian o wizytach księdza w tym mieście), Dubna, Korca, Łucka i innych miejscowości. Po odebraniu mu w 1956 r. przez władze sowieckie prawa publicznego sprawowania funkcji kapłańskich, spotykał się z wiernymi w ich domach za szczelnie zasłoniętymi oknami, żeby nikt z zewnątrz nie mógł ich zobaczyć.

W latach 1956–1963 podróżował po całej Ukrainie, na krótki okres wyjeżdżał na Białoruś i Litwę oraz do Leningradu w Rosji. Następnie niósł posługę kapłańską w Kazachstanie, Rosji, Tadżykistanie i Kirgistanie. Zmarł w 1977 r. we Lwowie, gdzie przyjechał na leczenie.

MW
Fot.: Rówieńska Rada Obwodowa;
Mariana Jakobczuk (zdjęcie kościoła)

На будівлі органного залу Рівненської обласної філармонії, колишнього костелу Народження Пресвятої Діви Марії та Святого Антонія в Рівному, встановлять меморіальну дошку отцю Серафиму Кашубі. Про це повідомляє Рівненська обласна рада.

Ініціатор розміщення меморіальної дошки отцю Серафиму Кашубі на будівлі колишнього костелу Народження Пресвятої Діви Марії та Святого Антонія – отець Владислав Чайка, настоятель парафії Святих Петра і Павла та Божого милосердя у Рівному. За його словами, місце для встановлення дошки обрали не випадково, адже отець Серафим Кашуба у післявоєнні роки був настоятелем цього храму – головного на той час для римо-католиків Рівного, в приміщенні якого сьогодні розміщений органний зал.

Голова Рівненської обласної ради Андрій Карауш зустрівся з ініціаторами ідеї та дослідниками життя Серафима Кашуби. Разом із керівництвом Рівненської обласної філармонії обговорили майбутній макет і місце розташування меморіальної дошки.

«Костел Святого Антонія, який більшість знає як Зал камерної та органної музики, – це пам'ятка архітектури та містобудування XIX ст. І таких будівель у Рівному не так багато. Тому дуже важливо привернути увагу до історії цієї споруди, зокрема, повернути пам'ять про одного з настоятелів цього храму, отця Серафима Кашубу, який у роки радянської окупації не виїхав до Польщі, а зали-

шився тут і самовіддано служив своїм людям, своїй вірі. Поява такої меморіальної дошки, яка носитиме його ім'я, буде гарним жестом поваги нашим друзям-полякам, які так само віддано підтримують нас сьогодні у боротьбі з ворогом», – наголосив Андрій Карауш.

Отець Серафим Кашуба (1910–1977 рр.) після Другої світової війни обслуговував костели в Рівному, Здобуніві, Сарнах та Острозі, доїжджав також до Кostonополя (раніше ми публікували спогади місцевих парафіян про приїзди священника до цього міста), Дубна, Корця, Луцька та інших населених пунктів. Після його, як у 1956 р. радянська влада позбавила його священницьких прав, він зустрічався з вірянами потаємно в когось удома за завішеними ковдрами вікнами, щоб ніхто іззовні не міг їх побачити.

Із 1956 р. до 1963 р. мандрував усією Україною, виїжджав на короткий час до Білорусі та Литви, а також до Ленінграда в Росії. Після цього служив у Казахстані, Росії, Таджикистані й Киргизстані. Помер у 1977 р. у Львові, куди приїхав на лікування.

BM
Фото: Рівненська обласна рада;
Мар'яна Jakobczuk (фото костелу)

Триває набір молодіжних проєктів на 2023 рік

Польсько-українська рада обміну молоддю запрошує організації, які прагнуть реалізувати у 2023 р. польсько-українські молодіжні проєкти, до участі в конкурсі.

Мета проєктів полягає в заохоченні молоді та осіб, що з нею працюють, до спільної діяльності: обміну молоддю, зустрічей та інформаційно-промоційних проєктів, які дозволять взаємно зблизитися, відкрити спільне коріння,

подолати упередження і стереотипи у сприйнятті спільної історії та сучасних відносин.

Учась у конкурсі можуть брати громадські організації, освітні та державні інституції за винятком комерційних структур, діяльність яких спря-

мована на молодь. Окрім молоді, учасниками проєкту можуть бути особи, які працюють із нею.

Кожного року члени ради визначають пріоритети, які разом з основними завданнями впливають на вибір теми проєктів. Цьогоріч такими пріоритетами є:

- пізнання спільного минулого й культурної спадщини;
- розвиток компетенцій молоді в галузі підприємництва та підтримка підприємницьких ініціатив молоді;
- зміцнення співпраці й обмін досвідом між особами, які працюють із молоддю та молодіжними організаціями технічної та галузевої освіти у сфері цифрових технологій;
- підтримка ініціатив молоді, які стосуються подолання наслідків війни Росії проти України, допомога молоді, яка постраждала внаслідок російського нападу на Україну, зокрема, шляхом волонтерства;
- зміцнення міжкультурного діалогу шляхом створення умов для відкритості та взаємоповаги серед молоді.

В основі проєкту, поданого на конкурс, повинен бути один із зазначених пріоритетів, обраний стороною, яка планує його реалізувати.

Проєкти отримуватимуть фінансування відповідно до таких варіантів:

- варіант А – реалізація проєкту з українською молоддю та партнерською організацією з України (приїзд групи з України до Польщі);
- варіант В – реалізація проєкту з українською молоддю, яка перебуває в Польщі, без участі партнерської організації.

У випадку варіанту А у проєкті повинні брати участь мінімум дві організації, по одній з кожної країни.

Проєкти, які отримують фінансування в рамках конкурсу на 2023 р., необхідно реалізувати в період із 1 травня до 31 жовтня 2023 р. Документи на конкурс можна подавати до 23:59 28 лютого 2023 р. Результати повідомлять у травні 2023 р.

Організації, зареєстровані на території Польщі, подають заявки до Фондації розвитку системи освіти у Варшаві. Організації, зареєстровані на території України, подають заявки до Міністерства молоді та спорту України.

Детальнішу інформацію можна знайти за адресою: www.wymianymlodziezy.frse.org.pl.

Джерело: www.wymianymlodziezy.frse.org.pl

Пам'ятники воłyńskiego святого. Moralność chrześcijańska w stylu moskiewskim

Мемуари волинського святого. Християнська мораль по-московськи

У розділі «Овчезны стан Росыи» своїх «Пам'ятників» святу Zygmunt Szczeny Feliński wiele uwagi poświęcił religijności narodu rosyjskiego. Arcybiskup, który spędził 20 lat na zesłaniu w Jarosławiu nad Wołgą, mógł przyjrzeć się bliżej osobliwościom moskiewskiego prawosławia.

Розв'язати сумienie óвчезного Москала, то Nielada zagadka, така там gmatwanina najspreczniejszych z sobą pojęć, tak źle uporządkowana skala obowiązków. Starowiery n. p., których na miliony liczą w Rosyi, uważają palenie tytoniu albo zażywanie tabaki za grzech nierównie cięższy niż kradzież lub pijaństwo. W Saratowie (*Ewa Wendorff-Felińska była tam na zastaniu w 1841–1844 r. – A. O.*), za czasów pobytu tam mojej matki, grasowała sekta, która uznawała za zbrodnie jedzenie kartofli, zwanych w ich języku dyabelskim jabłkiem. Cała komisja przysłana była z Petersburga w celu namówienia ich, a w razie oporu, zmuszenia do uprawy kartofli. Starano się ich przekonać, a gdy to nie pomagało, grożono wysiedleniem na Sybir. Wszystko było napróżno; włościanie odpowiadali, że i na Sybirze mieszkają ludzie, co zbawić się mogą, pomagając zaś czartu w mnożeniu jego strawy wprost do piekła prowadzi. A jednak z górą dwustu zwolenników tejże sekty, rozdzielivszy się na dwie grupy, schroniło się do dwóch pieczar nad Wołgą, a nagromadivszy u wejścia masę słomy, zapalili ją i udusili się dymem dobrowolnie, uważając taką ofiarę za równie zasługującą jak męczeństwo, na mocy słów Zbawiciela: «Ktoby stracił duszę swoje dla mnie, najdzie ją».

Tego rodzaju przewrotne pojęcia o moralności chrześcijańskiej upowszechnione były nietylko między prostym ludem ale też i w łonie niższego duchowieństwa, które w znacznej części nie odbywało studiów seminaryjskich, lecz po kilku latach cerkiewnej praktyki w urzędzie diaka, święceni byli na kapłanów. [...]

W żadnym innym kraju nie mają tego mieszanego charakteru lekceważenia moralności obok fanatycznego przywiązania do religijnych form i obrzędów. Ten sam rozkownik, co woli pójść do ciężkich robót niż przeżegnać się trzema a nie dwoma palcami, zabije bez wyrzutu człowieka choćby dla kilku kopiejek, utrzymując, że post złamać lub opuścić jakiś obrządek, jest to pokalać duszę, zabójstwem zaś ręce się tylko kalają: «Umyj ręce i znów będziesz czysty».

W Sakramentach nawet formę tylko cenią, warunki zaś, od których istota Sakramentu zależy, lekceważą. Pop jeden, nie mogąc dostać w głuchej wioszczynie pszennej mąki i wina. używał do mszy hreczanego chleba i wódki. Rad niezmiernie z tego wynalazku, zapytał przy spotkaniu dziekana, czy można konsekrować na hreczce i gorzałce? Otrzymałszy zaś przeczącą odpowiedź, zawołał tryumfującym głosem: «A ot ja próbowałem i można!» [...]

O tolerancji religijnej, za czasów Mikołaja I, mowy nawet nie było. Rząd uważał to za wielką łaskę, że tym, którzy się urodzili nie w prawosławiu, pozwalał żyć w swojej wierze; a i tu wyjątek stanowili Unicy, których gwałtem zmuszano do prawosławia. Dość było nawet, żeby który z przodków był unitą, by ochrzczonych w łacińskim obrządku jego potomków na prawosławie przeciągano. Dzieci z małżeństw mieszanych wszystkie musiały należeć do panującej wiary; prawosławni zaś, opuszczający swe wyznanie, skazani byli na utratę majątku, wszelkich przywilejów stanu i na

potkę kościelną w którym z prawosławnych monasterów.

To też nawrócenia były nierównie rzadsze jak za Aleksandra I; ci zaś, którzy się na to zdecydowali, wyprzedawali się naprzód i wyjeżdżali za granicę i tam dopiero szli za głosem sumienia Tym sposobem przeszły na łono Kościoła (*katolickiego – A. O.*) rodziny: Galicyńskich, Szuwałowych, Mesczerskich, następnie zaś głośni w swoim czasie Jezuitki: Gagarin, Batabin, Martynów i kilku innych.

Najsilniejsze jednak wrażenie w sferach rządowych zrobiło przejście na łono katolickiego Kościoła księżny Wittgenstein, z domu księżniczki Bariatyńskiej (*Leonilla Bariatyńska, 1816–1918 – A. O.*), przeto że brat jej, późniejszy feldmarszałek i zdobywca Kaukazu, był osobistym przyjacielem następcy tronu, i z nim razem od dzieciństwa się wychowywał.

Księżę Wittgenstein, protestant, ożeniony był naprzód z księżniczką Radziwiłłówną, ostatnią z linii nieświeżkiej, z którą miał jedno tylko córce (*Maria Antuanetta Karolina Stefania, 1829–1898; w rzeczywistości para miała jeszcze jednego syna, Piotra Dominika Ludwiga, 1832–1887 – A. O.*); młodo zaś owdowiawszy, pojął w drugim małżeństwie księżniczkę Bariatyńską. Ponieważ wedle ślubnej interczy (*małżeńska umowa majątkowa – A. O.*) córka Radziwiłłówny miała być wychowana w religii katolickiej, sumienna przeto macocha (*m.in. starsza od córki o 13 lat – A. O.*) chcąc należycie wywiązać się z tego obowiązku, udała ze swą pasierbicą do Paryża i tam zaprosiła jednego z najznakomitszych kaznodziejów, aby zajął się religijnym wykształceniem młodej księżniczki; że zaś poczytywała sobie za obowiązek asystowania przy wykładach wszystkich metrów, nie opuściła też żadnej lekcji katechizmu. Świątli i wymowny kapłan, prowadzący te wykłady, świadomy niebezpieczeństw, jakie ze strony otoczenia groziły młodej jego uczennicy, szczególną zwracał uwagę na kwestyie sporne; gruntowne zaś jego dowody nie omieszkały

У розділі «Тогочасний стан Росії» своїх мемуарів Святу Zygmunt-Щенський Фелінський чимало уваги приділив релігійності російського народу. Провівши 20 років у засланні в надвозькому Ярославлі, архієпископ міг зблизька придивитися до особливостей московського православ'я.

Розібратися в сумлінні сучасного москаля – не проста загадка: там така плутанина найсуперечливіших одне одному понять, така погано упорядкована ієрархія цінностей! Старовіри, наприклад, яких у Росії мільйони, вважають тютюнопаління або вживання табаків гріхом незрівняно важчим за крадіжку чи пияцтво. У Саратові, коли там перебувала моя мати (*Ева Вendorff-Фелінська була там у засланні у 1841–1844 рр., – A. O.*), шаленіла секта, яка вважала злочином їсти картоплю, яка їхньою мовою називалася диявольським яблуком. Із Петербурга прислали цілу комісію, щоби їх вмовити, а в разі опору змусити вирощувати картоплю. Їх намагалися переконати, а коли це не допомогло, пригрозили виселити до Сибіру. Проте все було намарно: селяни відказували, що й у Сибіру люди живуть, які можуть спастися, натомість допомагати чортіві поширювати його strawu – це пряма дорога до пекла. Врешті понад двісті прихильників цієї секти, розділившись на дві групи, сховалися у двох печерах над Волгою і, зібравши біля входу купу солом, підпалили її, добровільно задушившись димом, вважаючи таку жертву рівноsilно мучеництву, за словами Спасителя: «Хто погубить свою душу задля Мене, той її врятує».

Такого роду викривлені поняття про християнську мораль були поширені не тільки серед простого люду, але й у лоні нижчого духовенства, яке переважно не проходило навчання в семінаріях, а після кількох років церковної практики у чині дяка їх висвячували на священників. [...]

У жодній іншій країні немає такого змішаного характеру легковаження моралі водночас із фанатичною прив'язаністю до релігійних форм і обрядів. Той самий розкownik, який воліє піти на каторгу, ніж перехреститися трьома, а не двома перстами, у б'є без жодного доктору совісті навіть за кілька копійок, вважаючи, що порушити пост чи про-

пустити якийсь обряд – це занечистити душу, а вбивством тільки руки брудняться: «Умий руки і знову будеш чистим».

Натомість умовами, від яких залежить суть таїнства, нехтують. Один піп, не маючи змоги дістати у глухому селі пшеничної муки й вина, використовував для богослужіння гречаний хліб і горілку. Безмірно радий із цього винаходу, він запитав при зустрічі благочинного, чи можна відправляти на гречці та горілці. Отримавши заперечну відповідь, вигукнув переможним голосом: «А ось я пробував – і можна!» [...]

Про релігійну терпимість за часів Миколи I навіть мови не було. Уряд вважав великою милістю те, що тим, хто народився не у православ'ї, дозволяється жити у своїй вірі, але й тут винятки становили уніати, яких насильно примушували до православ'я. Достатньо навіть було, щоби хтось із предків був уніатом, щоб охрещених у латинському обряді його потомків перетягували у православ'я. Всі діти зі змішаних сімей повинні були належати до панівної віри. Натомість православні, які покидали власне віросповідання, прирікалися на втрату майна, всіх привілеїв стану й церковне покаяння у якомусь із православних монастирів.

Тому на верненні були незрівнянно рідкісні порівняно з часами Олександра I. Натомість ті, хто на це зважувався, спочатку продавали все та виїжджали за кордоном і лише там ішли за голосом сумління. Таким чином у лоно Церкви (*католицької, – A. O.*) перейшли роди: Галіцинь, Шувалових, Мещерських. Потім же відомі у свої часи єзуїти: Гагарин, Батабин, Мартинов та кілька інших.

Проте найбільше враження в урядових колах зробив перехід в лоно Католицької Церкви княгині Віттенштейн, у дівоцтві княжни Барятинської (*Леонілла Барятинська, 1816–1918 рр., – A. O.*), тим більше, що її брат, пізніше фельдмаршал і завойовник Кавказу, був особистим другом наслідника трону і з дитинства виховувався разом із ним.

Князь Віттенштейн, протестант, спочатку був одружений із княжною Радзивілл, останньою з несвізької гілки, з якою мав лише одну дочку (*Марія-Антуанетта-Кароліна-Стефанія, 1829–1898 рр.; насправді ж у подружжя був іще син Петро-Домінік-Людвіг, 1832–1887 рр., – A. O.*). Замолоду овдовівши, він у другому шлюбі взяв за дружину княжну Барятинську. Оскільки згідно зі шлюбною інтерцією (*передшлюбний майновий договір, – A. O.*) дочка Радзивіллівни мала бути вихована в католицькій вірі, сумлінна мачуха (до речі, на 13 років старша за дочку, – A. O.), яка прагнула чесно виконати цей обов'язок, поїхала зі своєю пасербицею до Парижа і там запросила одного з найвідоміших проповідників, аби той зайнявся релігійним вихованням молоді княжни. Оскільки ж вона вважала своїм обов'язком асистувати при лекціях усіх найвідоміших проповідників, тож не пропустила жодного уроку катехизму. Освічений і красномовний священник, який вів ці уроки, усвідомлюючи небезпеки, які з боку оточення загрожували його мо-

**OPEN
COMPETITION** **Kirkland
research**
for the 2023

Kirkland Research – 2023: stypendia dla naukowców

Kirkland Research – 2023: СТИПЕНДІЇ ДЛЯ НАУКОВЦІВ

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności oraz Fundacja Liderzy Przemian ogłosiły otwarty konkurs dla kandydatów z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Mołdowy, Tadżykistanu, Ukrainy i Uzbekistanu na stypendia Kirkland Research w 2023 r.

W ramach Programu Kirkland Research oferowane jest stypendium na jednosemestralny pobyt badawczo-naukowy w Polsce w roku akademickim 2023/2024 dla osób z tytułem doktorskim, mających ugruntowaną pozycję naukową.

DZIEDZINY:

Ekonomia i zarządzanie; zarządzanie w biznesie, NGO, kulturze, edukacji, służbie zdrowia; administracja publiczna (rządowa i samorządowa); prawo; nauki społeczne (psychologia społeczna, socjologia); nauki polityczne i stosunki międzynarodowe; ochrona środowiska i klimatu; zagadnienia bezpieczeństwa i bezpieczeństwa cyfrowego; zarządzanie kryzysowe; polityka rozwojowa i pomoc humanitarna; obszary związane z przyszłą odbudową Ukrainy np. urbanistyka, inżynieria lądowa, kryminalistyka.

Kirkland Research to stypendium obejmujące pobyt w Polsce od połowy września do końca stycznia (I semestr). Obowiązkiem stypendystów Programu Kirkland Research jest uczestniczenie w seminariach naukowych oraz indywidualna praca pod kierunkiem opiekuna naukowego, której efektem ma być przygotowanie artykułu naukowego. Podstawą uzyskania dyplomu ukończenia Programu jest zatwierdzenie do druku przez opiekuna naukowego artykułu naukowego stypendysty oraz prezentacja efektów pracy podczas styczniowego zjazdu stypendystów.

Program Kirkland Research realizowany jest równoległe do dwusemestralnego Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda. Stypendyści Kirkland Research i Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda biorą wspólnie udział w programie.

KRYTERIA FORMALNE:

- obywatelstwo i miejsce zamieszkania w jednym z krajów objętych Programem Kirkland Research; w konkursie mogą też uczestniczyć obywatele Białorusi przebywający w Polsce ze względów politycznych oraz obywatele Ukrainy, którzy znaleźli się w Polsce po 24 lutego 2022 r.;
- wiek do 45 lat;
- doświadczenie w pracy naukowej – minimum 4 lata;
- przynajmniej 2 lata przerwy od poprzedniego dłuższego niż 6 miesięcy stypendium zagranicznego. Kryterium to nie dotyczy osób z Ukrainy i w indywidualnych przypadkach z Białorusi;
- osiągnięcia naukowe, w tym publikacje;
- znajomość języka polskiego na poziomie minimum B2 (w przypadku znajomości języka angielskiego na poziomie B2 znajomość języka polskiego musi być przynajmniej na poziomie A1).

Oferta jest skierowana do osób, które nie uczestniczyły w Programie Stypendialnym im. Lane'a Kirklanda, nie skończyły studiów doktorskich w Polsce, nie są związane umową o pracę z żadną polską uczelnią / instytucją.

WARUNKI FINANSOWE:

- stypendium (miesięczna kwota 2200 zł) przez okres 4 miesięcy;
- zakwaterowanie w okresie 4 miesięcy;
- zwrot kosztów podróży (przyjazd do Polski i powrót) według ustalanych corocznie limitów;
- zwrot kosztów komunikacji miejskiej;
- pakiet naukowo-dydaktyczny do kwoty 3500 zł.;
- ubezpieczenie KL, OC i medyczne w prywatnej służbie zdrowia;
- udział w dodatkowych szkoleniach i lektoracie języka polskiego.

REKRUTACJA:

Wybór kandydatów odbędzie się w trzyetapowym procesie selekcji:

- I etap – ocena formalna wniosków;
- II etap – ocena merytoryczna wniosków przez ekspertów z danych dziedzin;
- III etap – rozmowy kwalifikacyjne (planowane w terminie 27.03–28.04.2023).

Osoby zaproszone do III etapu zostaną powiadomione o tym pocztą elektroniczną w końcu marca 2023 r. Informacja o ostatecznych rezultatach konkursu zostanie wysłana e-mailem w maju 2023 r.

WYMAGANE DOKUMENTY:

- Wypełniony on-line formularz zgłoszeniowy, zawierający opis następujących elementów:
 - ankieta danych personalnych;
 - aktywność naukowa kandydata;
 - projekt pracy naukowo-badawczej – uzasadnienie udziału w Kirkland Research Program wraz z propozycjami wykorzystania przeprowadzonych badań (7500–12000 znaków ze spacjami).

- Dwa listy referencyjne potwierdzające dotychczasowe osiągnięcia i kwalifikacje kandydata oraz przydatność badań przeprowadzonych dzięki udziałowi w programie Kirkland Research w dalszym rozwoju kandydata i pracy na polu zawodowym lub społecznym (w języku polskim, rosyjskim lub angielskim), wysłane drogą elektroniczną.

- Kopia dyplomu kandydata nauk, wysłana drogą elektroniczną.

PROCEDURA ZGŁOSZEŃ KANDYDATÓW:

Szczegółowy opis Programu oraz instrukcję wypełniania formularzy zgłoszeniowych można uzyskać bezpośrednio ze strony: www.kirkland.edu.pl.

Formularz zgłoszeniowy należy wypełnić w trybie on-line.

Po wypełnieniu formularza on-line należy wydrukować wygenerowaną przez system stronę potwierdzającą zgłoszenie. Podpisaną stroną wraz z załączoną aktualną fotografią kandydata należy zeskanować i wysłać pocztą elektroniczną razem z dwoma listami referencyjnymi oraz kopią dyplomu kandydata nauk/doktora nauk na adres: kirkland@kirkland.edu.pl

TERMINY ZGŁOSZEŃ KANDYDATÓW:

Termin zgłoszeń na stypendia Kirkland Research 2023/2024 **upływa 1 marca 2023 r.** Zgłoszenia nadesłane po upływie podanego powyżej terminu nie będą rozpatrywane.

PROGRAM STYPENDIUM:

- inauguracja Programu oraz kurs przygotowawczo-informacyjny (8–10 dni) – połowa września 2023 r.;
- indywidualna praca badawczo-naukowa w jednym z polskich ośrodków akademickich: Warszawa, Kraków, Wrocław, Lublin (od października 2023 r. do stycznia 2024 r.);
- przygotowanie artykułu naukowego;
- szkolenia i warsztaty rozwojowe;
- zjazdy wszystkich stypendystów;
- udział w lektoracie języka polskiego (cały okres stypendium);
- prezentacja rezultatów pracy stypendysty w styczniu 2024 r.

Kontakt:

Fundacja Liderzy Przemian
www.leadersofchange.pl

Program Kirklanda
al. Jerozolimskie 133 lok. 56, 02-304 Warszawa
e-mail: kirkland@kirkland.edu.pl
www.kirkland.edu.pl

Польсько-американський фонд свободи та фонд «Лідери змін» оголосили відкритий конкурс для дослідників із Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Грузії, Казахстану, Kirgizstanu, Молдови, Таджикистану, України та Узбекистану на стипендії в рамках програми «Kirkland Research» на 2023 р.

У рамках програми «Kirkland Research» її засновники пропонують стипендії на короткотермінові дослідницькі стажування в Польщі у 2023–2024 навчальному році для кандидатів наук із відповідним доробком.

СПЕЦІАЛЬНОСТІ:

Економіка і менеджмент; управління в бізнесі, НУО, культурі, освіті, охороні здоров'я; державне управління (органи державної влади та самоврядування); право; суспільні науки (соціальна психологія, соціологія); політологія і міжнародні відносини; охорона навколишнього середовища і клімату; сфера безпеки та кібербезпеки; кризовий менеджмент; політика розвитку та гуманітарна допомога; галузі, пов'язані з майбутньою відбудовою України, наприклад, урбаністика, цивільне будівництво, криміналістика.

Реалізація програми запланована на період із середини вересня до кінця січня (I семестр). Стипендисти програми «Kirkland Research» зобов'язані брати участь у семінарах та займатися індивідуальною роботою під наглядом наукового керівника. Задля отримання диплома про закінчення програми вони повинні підготувати наукову публікацію, яка має бути підписана до друку науковим керівником, та представити результати своїх досліджень під час січневого з'їзду всіх стипендістів.

Програма «Kirkland Research» реалізується одночасно з двосеместровою Стипендійною програмою імені Лейни Кіркланда. Стипендисти обох програм разом беруть участь у заходах, заняттях і тренінгах.

ФОРМАЛЬНІ ВИМОГИ:

- громадянство і постійне місце проживання в одній із перерахованих вище країн; у конкурсі можуть брати участь також громадяни Білорусі, які приїхали до Польщі з огляду на політичну ситуацію, та громадяни України, які опинилися в Польщі після 24 лютого 2022 р.;
- вік до 45 років;
- досвід наукової роботи – мінімум 4 роки;
- мінімум 2 роки перерви від попередньої наукової закордонної стипендії, що тривала більше, ніж 6 місяців; цей критерій не стосується громадян України та в індивідуальних випадках громадян Білорусі;
- наукові досягнення, зокрема публікації;
- знання польської мови мінімум на рівні B2 (якщо кандидат знає англійську мову на рівні B2, дозволяється знання польської на рівні A1).

Пропозиція скерована до осіб, що не були учасниками Програми Кіркланда, а також не закінчували аспірантуру в Польщі, не уклали трудовий договір із польськими вищими навчальними закладами та інституціями.

ФІНАНСОВІ УМОВИ:

- стипендія 2200 злотих щомісяця протягом 4 місяців;
- поселення протягом 4 місяців;
- повернення вартості квитків до Польщі та додому після завершення програми;
- повернення вартості квитків на громадський транспорт;
- науково-дидактичний пакет на суму до 3500 злотих;
- медичне страхування у приватних медичних установах;
- участь у додаткових тренінгах та заняттях із польської мови.

ВІДБІР КАНДИДАТІВ:

Відбір кандидатів проводитиметься протягом трьох етапів:

- I етап – формальна оцінка заявок;
- II етап – оцінка заявок кандидатів експертами з відповідних галузей;
- III етап – кваліфікаційна розмова (відбудеться в період із 27 березня до 28 квітня 2023 р.).

Кандидатів, запрошених до участі в III етапі, повідомлять про це електронною поштою в кінці березня 2023 р. Інформацію про остаточні результати конкурсу кандидати отримають електронною поштою в травні 2023 р.

НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ:

- Заповнений онлайн-формуляр заявки на участь у програмі з такими елементами:
 - анкета з персональними даними;
 - проект науково-дослідницької роботи – обґрунтування намірів кандидата щодо участі в програмі «Kirkland Research» та пропозиції використання результатів проведених досліджень (7500–12000 знаків із пробілами);

- Два рекомендаційні листи з переліком досягнень та кваліфікацій кандидата, а також описом перспектив його подальшого розвитку і роботи у професійній або громадській діяльності (польською, російською або англійською мовою), надіслані електронною поштою;

- Копія диплома кандидата наук, вислана електронною поштою.

PROCEDURA PODACI ZAWYOK:

Детальний опис програми та інструкцію щодо заповнення формуляра заявки можна отримати безпосередньо на сайті kirkland.edu.pl або за допомогою листування електронною поштою з представниками програми.

Формуляр заявки необхідно заповнити онлайн.

Після заповнення формуляра заявки потрібно роздрукувати видану системою сторінку з інформацією, яка підтверджує отримання заявки. Підписану сторінку з актуальною фотокарткою кандидата потрібно відсканувати та разом із двома рекомендаційними листами і копією диплома кандидата наук надіслати на адресу: kirkland@kirkland.edu.pl.

TERMINY PODACI ZAWYOK:

Прийом заявок на програму «Kirkland Research» на 2023–2024 н. р. **закінчується 1 березня 2023 р.**

Заявки, які надійдуть після закінчення визначеної дати, розглядатися не будуть.

PROGRAMA PЕРЕБУВАННЯ:

- початок програми та підготовчий курс (8–10 днів) – середина вересня 2023 р.;
- індивідуальна наукова робота в одному з польських академічних центрів: Варшава, Краків, Вроцлав, Люблін (жовтень 2023 р. – січень 2024 р.);
- підготовка наукової публікації;
- тренінги та майстер-класи;
- з'їзди всіх стипендістів;
- участь у заняттях із польської мови (увесь період перебування на програмі);
- представлення результатів роботи в січні 2024 р.

Контакти:

Fundacja Liderzy Przemian
www.leadersofchange.pl

Program Kirklanda
al. Jerozolimskie 133 lok. 56, 02-304 Warszawa
E-mail: kirkland@kirkland.edu.pl
www.kirkland.edu.pl

Jan Nowicki – Wielki Szu filmu, teatru i życia

Ян Новіцький – Великий Шу кіно, театру і життя

Jego biografia jest niezwykła, a role teatralne i filmowe, które po sobie pozostawił, oraz wiersze, piosenki, kolędy i książki, które napisał, pobudzają do rozmyślań. Reżyser Jacek Bławat w wywiadzie z Sebastianem Łupakiem wyznał: «On kochał życie. Nie tyle kochał, co połykał, pochłaniał, jadł je łyżkami. Zawsze otwarty, dowcipny, celny w ripostach, a gdy trzeba cyniczny».

Jan Nowicki urodził się 5 listopada 1939 r. w Kowalu pod Włocławkiem w województwie kujawsko-pomorskim. Uczył się w siedmiu szkołach średnich, studiował w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej i Filmowej w Łodzi i w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Krakowie.

Jako aktor zadebiutował 7 października 1964 r. w Starym Teatrze w Krakowie, z którym był związany przez całe życie. Zagrał w ponad 240 filmach. Współpracował również ze słynnym kaba-rem «Piwnica pod Baranami». Napisał dziewięć książek. Był aktorem teatralnym, filmowym i telewizyjnym, reżyserem, pedagogiem, pisarzem, poetą oraz felietonistą. Pracował przez rok jako górnik w kopalni Bytom VIII – Miechowice. Był też strażakiem-ochotnikiem w Kowalu.

Koniec życia spędził w Krzewencie w gminie Kowal. Uważał, że miejsce urodzenia jest dla człowieka najważniejsze. Z małych miasteczek i ze wsi pochodzi, według niego, wielu wspaniałych, utalentowanych ludzi. Ich przeznaczeniem jest wyjść w świat, czegoś dokonać, ale potem, na starość, wrócić tam, skąd się zaczęło.

Jan Nowicki żył zawsze zgodnie ze swoją naturą i charakterem. Był sobą – wolnym i niezależnym człowiekiem, wyrażającym swoje zdanie w różnych kwestiach. Sprawy najważniejsze dla naszej egzystencji zawsze były w kręgu jego zainteresowań. Mówił o Bogu: «Bóg nie musi być, żeby był. Bóg to jest gra wyobraźni, to jest jakaś nadzieja, dla tego, kto się boi przemijania i śmierci, to jest pocieszenie». Uważał, że są dwa pewniki naszego życia: narodziny i śmierć. Blika mu była wizja Boga wykreowanego przez księży Jana Twardowskiego i Józefa Tischnera. Uważał śmierć za rzecz naturalną. Bardziej bolał go nasz zanik pamięci o innych, dlatego między innymi napisał felietony w formie listów do swojego przyjaciela Piotra Skrzyneckiego, twórcy «Piwnicy pod Baranami», i wydał je w roku 2010 w książce pod tytułem «Między niebem a ziemią», a potem w roku 2015 w poszerzonym zbiorze zatytułowanym «Dwaj panowie».

Należał do najwybitniejszych polskich aktorów, grał wspaniałe, złożone role. Wśród nich trzeba wymienić postacie Mikołaja Stawrogina w «Biesach» Fiodora Dostojewskiego z 1971 r. w reżyserii Andrzeja Wajdy, Józefa K. w «Procesie» Franca Kafki z 1973 r. w reżyserii Jerzego Jarockiego, Wielkiego Księcia z «Nocy listopadowej» w reżyserii Andrzeja Wajdy i Rogożyna w przedstawieniu «Nastazja Filipowna» według «Idioty» Fiodora Dostojewskiego znowu w reżyserii Andrzeja Wajdy.

Z ról filmowych należy wymienić te, które na zawsze zapisały się w historii polskiego kina. Jan Nowicki był Kettlingiem w «Panu Wołodyjowskim» w reżyserii Jerzego Hoffmana (1968 r.), Markiem w «Życiu rodzinnym» Krzysztofa Zanus-

siego (1970 r.), Józefem w «Sanatorium pod klepsydrą» według prozy Brunona Schulza w reżyserii Wojciecha Jerzego Hassa (1973 r.), Janosem w filmie «One dwie» w reżyserii Marty Meszaros (1977 r.), Tomaszem Piątkiem w «Spirali» Krzysztofa Zanussiego (1978 r.) i najbardziej znanym polskim filmowym oszustem karciowym w «Wielkim Szu» w reżyserii Sylwestra Chęcińskiego (1983 r.), księciem Hansem Friedrichem von Tessu w «Magnacie» Filipa Bajona (1986 r.), Panem Belzebubem w filmie «Lawa» według «III części Dziadów» Adama Mickiewicza w reżyserii Tadeusza Konwickiego (1989 r.).

Poczucie przemijania oraz zagadka życia i śmierci towarzyszyły mu od 25 roku życia, coraz intensywniej zaś w ostatnich latach jego egzystencji. Wyrażał to w swoich książkach, które napisał w ostatnim etapie swojego życia, między innymi: «Mężczyzna i one», «Moje psie myśli», «Spotkania w raju», «Szczęśliwy bałagan». Jest w nich zawarta duża dawka przemyśleń o przemijaniu życia, samotności i śmierci człowieka, ale też dużo humoru, anegdot i pogodnych wspomnień. Swoje rozważania podsumował jednym zdaniem w wywiadzie z Małgorzatą Domagalik: «Żyjemy w objęciach śmierci». W czasie prezentacji książki «Szczęśliwy bałagan» w Kielcach mówił też, że aktorstwo stawia na czwartym miejscu – po literaturze, muzyce i malarstwie. Żałował, że tak późno zajął się pisaniem.

Artysta zmarł 7 grudnia 2022 r. i zgodnie ze swoją wolą po śmierci został ubrany w mundur strażacki, skremowany i pochowany na cmentarzu w Kowalu w grobowcu rodzinnym. Grobowiec został przez niego wcześniej sfinansowany, a prochy jego najbliższych zmarłych przeniesione do niego przed śmiercią Nowickiego. Według aktora człowiek powinien wcześniej wiedzieć, gdzie jest jego miejsce wiecznego spoczynku. To porządkuje życie, nadaje mu inny wymiar i uspokaja. Zgodnie z tą myślą na nagrobku widnieje napis: «Życie możesz wszędzie, umieraj, gdzie dom».

Trzeba ze smutkiem przyznać, że wraz ze śmiercią Jana Nowickiego i zmarłymi przed nim aktorami polskimi odchodzi wielka epoka wybitnych artystów polskiej sceny teatralnej i filmowej XX wieku. Grali oni w czasie, w którym panowała socjalistyczna cenzura, ale jednak kultura miała się paradoksalnie dobrze i ludzie chcieli czytać wybitne książki, oglądać dobre filmy i spektakle teatralne. Nawet telewizja reżimowa dbała o kulturę wysoką.

Wiesław Pisarski,
nauczyciel języka polskiego
skierowany do Kowla przez ORPEG

Na zdjęciach: 1. W filmie «Pan Wołodyjowski», 1969 r. 2. Jan Nowicki, 2017 r. Autor: Mateusz Kostka, CC BY-SA 4.0. 3. Grób Jana Nowickiego w Kowalu, 2022 r. Autor: Rafał Jendrzewski, CC0.

Його біографія – непересічна, а театральні й кінематографічні ролі, які він зіграв, та ще вірші, колядки і книжки, які написав, схиляють до роздумів. Режисер Яцек Блат в інтерв'ю із Себастьяном Лупаком зізнався: «Він любив життя. Навіть не так любив, як ковтав, поглинав, їв його ложками. Завжди відкритий, дотепний, винахідливий у своїх репліках, а коли треба – цинічний».

Ян Новіцький народився 5 листопада 1939 р. у Ковалі біля Влоцлавка в Куявсько-Поморському воєводстві. Навчався аж у семи середніх школах, здобував освіту в Державній вищій театральній і кінематографічній школі в Лодзі та в Державній вищій театральній школі в Кракові.

Як актор дебютував 7 жовтня 1964 р. у Старому театрі в Кракові, з яким був пов'язаний упродовж усього життя. Зіграв у понад 2400 фільмах, співпрацював також із відомим кабаре «Підвальчик під Баранами», написав дев'ять книжок. Був телевізійним і театральним актором, режисером, педагогом, письменником. Рік пропрацював шахтарем у копальні Битом VIII – Меховіце. Був пожежником-добровольцем у Ковалі.

Останні роки життя провів у Кшевєнці у гміні Коваль. Вважав, що місце народження є найважливішим для людини. З малих містечок і сіл, на його думку, походять багато чудових, обдарованих людей. Їхнє призначення – вийти у світ, чогось досягти, але потім, на старість, вернутися туди, звідки родом.

Ян Новіцький завжди жив згідно зі своєю природою і характером. Був самим собою – вільною і незалежною людиною, яка мала власну думку з різних питань. Найважливіші для людини справи завжди належали до кола його зацікавлень. Про Бога говорив: «Бог не повинен бути, аби просто бути. Бог – це гра уяви, це якась надія, для того, хто боїться тлінності і смерті, це розрада». Вважав, що є два визначальні аспекти нашого життя: народження і смерть. Йому було близьким бачення Бога католицькими священниками Яном Твардовським і Юзефом Тішнером. Смерть Новіцький вважав природною справою. Більш болісною для нього було атрофія пам'яті про інших, це стало однією з причин написання фейлетонів у вигляді листів до свого друга Пьотра Скішинецького, творця «Підвальчика під Баранами». Автор видав їх у 2010 р. у книжці під назвою «Між небом і землею», а потім у 2015 р. у доповненій збірці «Двоє панів».

Він належав до найвидатніших польських акторів, який зіграв чудові і складні ролі. Серед них варто згадати Миколая Ставрогіна у «Бісах» Федора Достоєвського (режисер Анджей Вайда), Юзефа К. у «Процесі» Франца Кафки (1973 р., режисер Єжи Яроцький), великого князя із «Листопадової ночі» та Rogożyna у спектаклі «Настазія Філіповна» за мотивами «Діюта» Федора Достоєвського (режисер обох фільмів – Анджей Вайда).

Із ролей у кіно варто перерахувати ті, які завжди увійшли в історію польського кінематографа. Ян Новіцький був Кеттлінгом у «Пані Володийовському» (1969 р., режисер Єжи

Гоффман), Марком у «Сімейному житті» (1970 р., режисер Кшиштоф Зануссі), Юзефом у «Санаторії під клеписидрою» за творами Бруно Шульца (1973 р., режисер Єжи Хасс), Яносом у стрічці «Цих дві» (1977 р., режисерка Марта Мешарос), Томашем Пьонтеком у «Спіралі» (1978 р., режисер Кшиштоф Зануссі) і найвідомішим польським кінематографічним кар'єрним шулером у «Великому Шу» (1983 р., режисер Сильвестр Хенцінський), князем Гансом-Фрідріхом фон Тойсс у «Магнаті» (1986 р., режисер Філіп Байон), паном Вельзевулом у фільмі «Лави» за третьою частиною «Дзядів» Адама Міцкевича (1989 р., режисер Тадеуш Конвіцький).

Відчуття минулості й загадка життя та смерті супроводили Новіцького з 25-річного віку, особливо сильно в останні роки життя. Ян висловлював це у своїх книжках, які написав незадовго до смерті («Чоловік і вони», «Мої собачі думки», «Зустрічі в раю» та «Щасливий безлад»). Вони містять чималу дозу роздумів про скороминущість життя, самотність і смерть людини, але є в них і багато гумору, доброзичливих спогадів. Свої рефлексії актор підсумував одним реченням під час інтерв'ю з Малгожатю Домгалік: «Ми живемо в обіймах смерті». Новіцький під час презентації в Кельце книжки «Щасливий безлад» сказав, що акторство він ставить на четвертому місці після літератури, музики і мalarства. Жалкував, що так пізно зайнявся письменництвом.

Актор помер 7 грудня 2022 р. Згідно із заповітом, його, одягненого по смерті в пожежний mundur, кремували й поховали на цвинтарі в Ковалі у сімейному склепі. Склеп спорудили на його кошти, а останки його найближчих перенесли туди перед смертю Новіцького. Як вважав актор, людина повинна знати, де її місце вічного спочинання. Це впорядковує життя, надає йому інший вимір і заспокоює. Через це на його надгробку викарбували напис: «Жити ти можеш всюди, помирай там, де дім».

Треба зі смутком визнати, що разом зі смертю Яна Новіцького та померлими перед ним польськими акторами відходить у небуття велика епоха видатних артистів польської театральної і кінематографічної сцени XX ст. Вони грали в епоху, коли панувала соціалістична цензура, проте – парадокс! – культура квітла і люди хотіли читати видатні книжки, дивитися гарні фільми й театральні постановки, в яких навіть режимне телебачення dbало про високу культуру.

Веслав Пісарський,
учитель польської мови,
скерований до Ковеля організацією ORPEG

На фото: 1. У фільмі «Пан Володийовський», 1969 р. 2. Ян Новіцький, 2017 р. Автор: Mateusz Kostka, CC BY-SA 4.0. 3. Могила Яна Новіцького в Ковалі, 2022 р. Автор: Rafał Jendrzewski, CC0.

Szary człowiek, marionetka

Można powiedzieć, że w przekraczaniu kolejnych granic absurdu w głoszeniu tępej, bezmyślnej i brutalnie czyszczącej mózgi swoich obywateli propagandy sowieci doszli do mistrzostwa świata. Marne to jednak i przerażające przy okazji przodownictwo. No cóż, każdy ma takie zwycięstwo, na jakie zasłużył.

Tak myślę sobie, że już nie warto powtarzać w kółko tych samych bredni chorych z obłędu mieszkańców Moskwy i Petersburga. Każdy kolejny dzień przynosi nowe informacje, nowe fakty, nowe relacje. Przy okazji wojny, siłą rzeczy, wsłuchujemy się w słowa komentatorów, którzy zęby zjedli na poznawaniu mechanizmów, jakimi rządzi się świat.

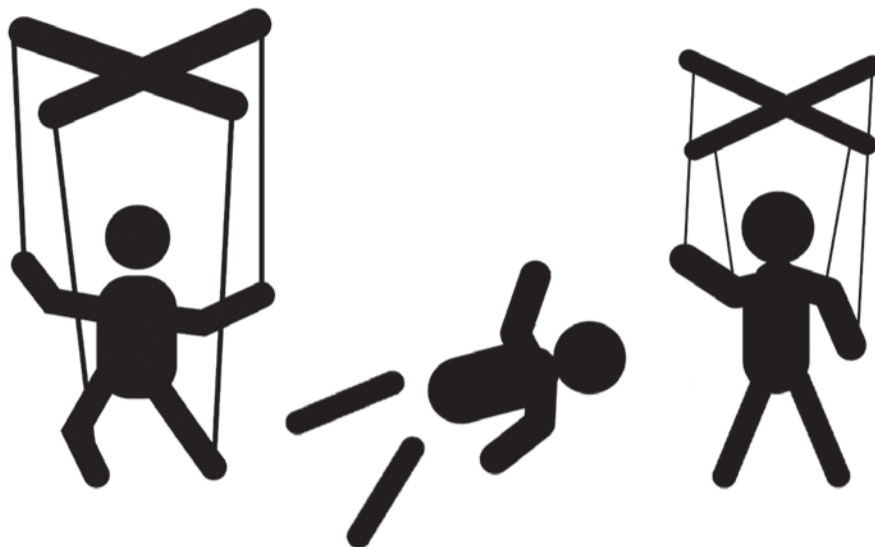
Coraz częściej padają słowa o tym, że coś, tym bogatym, tym z politycznego i finansowego świecznika rosj, musi się opłacać. Czy to gospodarczo, czy politycznie lub militarnie. Samozwańczy car zdecydował za miliony, zapragnął nowego politycznego rozdania, nowych stref wpływów, kolejnych milionów na koncie.

Tysiące tzw. «mobików» (rosjanie objęci putinowską powszechną mobilizacją i prawie bez przeszkolenia «rzuceni» na front) kładzie się pokotem, aby ich przywódca z kremła mógł realizować swoje plany i śnić o wielkiej rosj. Bogaci, wpływowi biznesmeni liczą kolejne zera na swoich kontach, a szary, biedny człowiek w Ukrainie ginie w bombardowaniach lub zalewa się łzami na gruzach domu, na który pracował przez całe swoje życie.

Marionetki w ludzkiej skórze skaczą w obłędnym tańcu i nie mogą, choć chciałyby ze wszystkich sił, przestać, ponieważ ci, dla których są tylko kukielkami, pociągają ciągle za sznureczki. Animatorzy wlewają w głowy swoich lalek nienawiść, ksenofobię, wskazują winnych wszelkiego zła choćby to były najgłupsze i najbardziej niewiarygodne pomysły.

Oto niedawny przykład. Niejaki władimir solowiow, czołowy propagandysta kremła, komentując decyzję Niemiec o przekazaniu Ukrainie czołgów był łaskaw nazwać to posunięcie «fundamentalnym zwrotem w historii świata» i «rehabilitacją nazizmu». Wtórowała mu zaś dzielnie i gorliwie kolejna putinowska kłamczucha margaryta simonian zapowiadając «wyzwolenie Niemiec od faszystów».

Wystarczy, że takie słowa padną na podatny grunt (a najwyraźniej padają!) i tragedia gotowa. Przekaz jest jasny: każdy wróg putina to faszysta, a bohaterska rosj musi z tymi faszystami prowadzić nową wojnę ojczyznianą.

Maria Konopnicka, znana polska prozaička i poetka, tak pisała w wierszu «A jak poszedł król na wojnę...»:

«(...) A na wojnie świszczą kule,
Lud się wali jako snopy,
A najdzielniej biją króle,
A najgęściej giną chłopcy...
Szumią orły chorągwiane,
Skrzypi kędyś krzyż wioskowy...
Stach śmiertelną dostał ranę,
Król na zamek wraca zdrowy (...).»

Szary człowiek to zwykły, przeciętny obywatel.

Powtarzać coś w kółko, czyli ciągle mówić te same słowa, omawiać te same zagadnienia.

Zjeść na czymś zęby oznacza, że się bardzo dobrze znamy na jakimś zagadnieniu, jesteście w tym specjalistami.

Kłaść się pokotem, a więc masowo, jeden na drugim, w bardzo dużej liczbie.

Coś trafia na podatny grunt, czyli jest łatwe do zaakceptowania, przyjęcia.

Gabriela Woźniak-Kowalik,
nauczycielka skierowana do Łucka i Kowla
przez ORPEG

Сіра людина, маріонетка

Можна сказати, що в пробиванні чергового дна абсурду у втовкмачуванні тупої, бездумної пропаганди з метою безжального виполіскування мізків своїх громадян совети – чемпіони світу. Та інакше, як жалюгідним і водночас зловісним, це лідерство не назвати. Що ж, кожен має таку перемогу, на яку заслужив.

Маріонетки в людській шкірі скачуть у шаленому хороводі і не можуть перестати, навіть якби й хотіли з усіх сил, адже ті, для кого вони лише ляльки, постійно смикають за нитки. Ляльководи вливають у голови своїх ляльок ненависть, ксенофобію, вказують винних у всякому злі, навіть якщо це найбезглуздіші і найнеймовірніші ідеї.

Ось недавній приклад. Такий собі володимир соловйов, головний пропагандист кремля, коментуючи рішення Німеччини передати Україні танки, благоволив назвати цей крок «фундаментальним поворотом в історії світу» та «реабілітацією нацизму». Йому заподадливо і завзято підспівувала ще одна кремлівська брехуха маргарита сімоньян, обіцяючи «визволити Німеччину від фашизму».

Достатньо, аби такі слова потрапили на благодатний ґрунт (а вони однозначно потрапляють) – і трагедія готова. Посил чіткий: кожен ворог путіна – це фашист, а героїчна росія мусить із цими фашистами вести нову вітчизняну війну.

Марія Конопніцька, відома польська письменниця, так говорила у вірші «На війну король як їхав...»:

«(...) А у битві кулі в'ються,
Косять військо без упину.
Королі найкраще б'ються,
Жовніри – найліпше гинуть.
Деся лунають барабани,
Хрест сільський скрипить дубовий...
Стах дістав смертельну рану,
А король живий-здоровий (...).»

Сіра людина (szary człowiek) – це звичайний, пересічний громадянин.

Повторювати щось у коло (**powtarzać coś w kółko**), тобто весь час говорити ті ж самі слова, обговорювати ті ж самі теми.

З'їсти на чомусь зуби (**zjeść na czymś zęby**) означає, що людина дуже добре на чомусь знається, є фахівцем.

Лягати покотом (**kłaść się pokotem**), тобто масово, один на другого, у дуже великій кількості.

Щось потрапляє на благодатний ґрунт (**coś trafia na podatny grunt**) – щось, що легко прийняти, погодитися.

Габрієля Воźняк-Ковалік,
учителька, скерована до Луцька і Ковеля ORPEG

«Być Polakiem»: konkurs dla nauczycieli

Fundacja «Świat na Tak» po raz kolejny zaprasza nauczycieli szkół polskich za granicą do udziału w konkursie «Być Polakiem» (moduł B). Uczestnicy powinni przygotować konspekt lekcji na temat «Gramatyka na wesoło».

«W tej edycji zagadnieniem gramatycznym, któremu poświęcimy uwagę, będzie fleksja lub składnia czasownika. Przede wszystkim jednak

chcemy skupić się na formie i sposobie przekazu oraz utrwalaniu materiału gramatycznego. Jaki to sposób? Po prostu wesoło. Przyswojenie trudnych

zagadnień językowych znacznie ułatwiają teksty, łączące zabawne treści z przykładami użycia omawianych problemów gramatycznych. Oczekiwane są więc konspekty, w których zagadnienia językowe będą prezentowane uczniom przy pomocy tekstów, ćwiczeń i zabaw dowcipnych, żartobliwych a może nawet nieco krotocwilnych» – zaznaczają organizatorzy konkursu «Być Polakiem».

Konkurs ma na celu m.in. promowanie atrakcyjnych dla uczniów sposobów prezentacji wiedzy o języku polskim metodą komunikacyjną oraz zainteresowanie uczniów gramatyką języka polskiego.

Uczestnik konkursu przygotowuje jeden konspekt lekcji:

1. Konspekt ma dotyczyć wybranego problemu lub problemów gramatycznych z zakresu fleksji lub składni czasownika.

2. Na równi z metodą prezentacji materiału gramatycznego oceniany będzie dobór tekstów i pomocy dydaktycznych.

3. Jury wysoko oceni wykorzystanie materiałów o charakterze żartobliwym, dowcipnym, a nawet nieco krotocwilnym.

4. Adresatami lekcji, podczas której realizowany będzie konspekt, są uczniowie szkół polskich.

5. W konspekcie powinna być informacja o kompetencjach językowych grupy, dla której przygotowana jest lekcja oraz wieku uczniów.

Regulamin konkursu oraz wszystkie formularze można pobrać na stronie: bycpolakiem.pl.

Pracę konkursową (konspekt lekcji wraz z załącznikami) należy przesłać jako załącznik w formacie pdf na adres email: konkursdlauczycieli@gmail.com.

Kalendarz konkursu:

18 marca 2023 r. – ostateczny termin przesyłania prac konkursowych.

21–23 kwietnia 2023 r. – obrady jury w Warszawie.

Ok. 30 kwietnia 2023 r. – ogłoszenie wyników konkursu (na Facebooku oraz stronie www.bycpolakiem.pl).

2 sierpnia 2023 r., godz. 14.00 – gala XIV edycji konkursu na Zamku Królewskim w Warszawie.

Nagrody będą dwójakiego rodzaju:

1. Dyplom uznania noszący nazwę «Laur Metodyczny» dla autorów nagrodzonych konspektów i szkół w których pracują, sygnowany przez autorytet z dziedziny języka polskiego.

2. Nagroda finansowa dla autorów najwyższej ocenionych konspektów: I stopnia – 600 euro, II stopnia – 400 euro, III stopnia – 300 euro oraz cztery nagrody specjalne po 200 euro.

Nagrodzone konspekty, w ramach dzielenia się dobrymi praktykami, zostaną wydane w publikacji pokonkursowej.

ПРАСА // РОБОТА

Вакансії в Луцьку

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець	Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Авторемонтник	10 000	Автоелектрик. Діагностика, ремонт електрообладнання легкових автомобілів, монтаж додаткового обладнання: опалювачі, кондиціонери, сигналізації. Зарплата + %. Вміння читати електричні схеми. Ремонт електрообладнання, знання будови автомобіля, принцип роботи вузлів	Бухгалтер	10 000	Досвід роботи в бюджетній сфері (є можливість працювати дистанційно). Робота з банком, вирішення питань банківського обслуговування. Бажано досвід роботи з програмами «Афіна», «М.Е.Дос». Зарплата + надбавки, ранг, премії	Головний бухгалтер	16 000	Заступник головного бухгалтера. Здійснює формування та реєстрацію податкових накладних, робота з касою, нарахування заробітної плати, знання 1С-Бухгалтерія версії 7, 8
Адміністратор	10 000	Ознайомлення гостей з закладом, надання інформації по телефону, поселення та виселення, прийняття оплати, ведення журналу проживаючих в готелі, обробка бронювань. Графік роботи: доба через дві доби	Вафельник (кондитерське виробництво)	12 000	Попередньо телефонувати до роботодавця. Робота в цеху по виробництву вафель, випікання вафельної продукції, фасування, формування тіста, виготовлення інших кондитерських виробів	Головний бухгалтер	15 000	Ведення бухгалтерського та податкового обліку у сфері оптової торгівлі чаєм, кавою та бакалійною групою товарів. Облік розрахункових та касових операцій; робота з клієнт-банком, проведення банківських операцій; організація і контроль документообігу; подання звітності; участь в управлінні і фінансовому плануванні підприємства; аналіз господарської діяльності підприємства
Адміністратор	10 000	Адміністратор у кафе. Зустріч гостей, прийом телефонних дзвінків; запис клієнтів, розрахунок, контроль за персоналом. Графік роботи – тиждень через тиждень	Верстатник широкого профілю	10 000	Обробка деталей на універсальних верстатах, нарізання різьби, фрезерування, шліфування вузлів та деталей	Головний бухгалтер	15 000	На час декретної відпустки. Контроль за рухом коштів по рахунках та через касу підприємства, вирішення питань банківського обслуговування. Формування та подання всіх видів звітності: бухгалтерська, податкова, статистична, контроль за своєчасністю та повнотою подання звітності. Участь у автоматизації бізнес-процесів. Підготовка і здача звітності в контрольні органи. Здійснення процесів планування. Досвід роботи з програмою «1-С Бухгалтерія»
Бармен	10 000	Бармен з обов'язками офіціанта, обслуговування відвідувачів, розрахунок, продаж напоїв, закусок до пива. Зарплата + %	Водій автотранспортних засобів	21 000	Перевезення паливно-мастильних матеріалів автомобілями вантажної групи (Вольво, Сканія), обслуговування АЗС марки WOG	Головний бухгалтер	11 000	Громадське харчування. Підготовка та здача звітностей, нарахування заробітної плати, первинна бухгалтерія, проведення ревізій, калькуляційні картки та додатково ведення кадрової роботи
Бухгалтер	19 500	Бухгалтер по банківських розрахунках. Оформляє всі необхідні документи для проведення валютних операцій	Водій автотранспортних засобів	16 000	Здійснювати міжнародні вантажні перевезення до країн Європи. Наявність закордонного біометричного паспорта, картки водія, чіп-карти. Наявність категорій С, Е	Головний інженер	14 000	Забезпечує ефективність роботи технічної служби, скорочення матеріальних, фінансових і трудових витрат під час виконання ремонтних робіт, високу їх якість. Забезпечує своєчасну та якісну підготовку виробництва, технічну експлуатацію, ремонт і модернізацію устаткування. Досвід роботи
Бухгалтер	14 000	Нарахування заробітної плати (150-особовий штат), складання та подання бюджетної та фінансової звітності, досвід роботи в бюджетній сфері обов'язковий	Водій автотранспортних засобів	10 000	Перевезення вантажів по Україні. Наявність категорій Е, СЕ, на тягач з напівпричіпом (зерновоз)			
Бухгалтер	14 000	Нарахування заробітної плати, лікарняні, декретні, відпускні, звільнення; облік мобілізованих; утримання за виконавчими листами; формування звітності з ЄСВ та 1-ДФ до органів ДПС; комунікація зі співробітниками з виплат та нарахувань; ведення кадрового діловодства (прийом, зльнення, переведення, оформлення відпусток, штатний розпис)	Водій навантажувача	13 000	Робота на газових навантажувачах TOYOTA, NISSAN і ін. по навантаженню сировини, переміщенню вантажів з виробництва на склад, вивантаження готової картонно-паперової продукції в цехах та завантаження продукції в автотранспорт клієнтів. Обов'язково наявність посвідчення			
Бухгалтер	11 000	Ведення бухгалтерської діяльності підприємця	Водій навантажувача	10 000	Перевезення картонного кутника на електронавантажувачах. Обов'язково наявність посвідчення водія навантажувача			
Бухгалтер	10 000	Бухгалтер по заробітній платі, ведення бухгалтерського обліку, робота з банком, виплати заробітної плати на картки працівникам, знання 1С, 8 версія. Роботодавець забезпечує доїзд на роботу і з роботи з Луцька та харчування	Водій тролейбуса	14 000	Керує тролейбусом, з дотриманням розкладу і правил безпеки руху на маршрутах міста			

За детальною інформацією звертайтеся до Луцького міського центру зайнятості:
43021 м. Луцьк, вул. Сергія Тимошенка, 2;
тел.: +38(03322) 72-72-58, 72-81-49

Опитування

Rozmawiasz z dzieckiem po ukraińsku? Zapraszamy do badania on-line

Розмовляєте з дітьми українською? Візьміть участь в опитуванні

Zespół badawczy MultiLADA z Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego we współpracy z dr. Pawłem Levchukiem z Instytutu Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk prowadzi badania rozwoju językowego dzieci przyswajających język ukraiński.

Дослідницька група MultiLADA факультету психології Варшавського університету у співпраці з Павлом Левчуком з Інституту славістики Польської академії наук проводить дослідження мовного розвитку дітей, які вивчають українську мову.

Zapraszamy wszystkich rodziców porozumiewających się ze swoimi dziećmi po ukraińsku do krótkiego badania on-line.

Weź udział, jeżeli:

1. Rozmawiasz ze swoim dzieckiem po ukraińsku.
2. Twoje dziecko jest w wieku od 34 do 48 miesięcy.
3. Mieszkasz w Ukrainie, Polsce (lub gdziekolwiek indziej).

W ankiecie poprosimy o informacje dotyczące doświadczeń językowych Twojego dziecka oraz o zaznaczenie, jakie słowa z podanej listy dziecko zna.

W zamian za Twój czas wyślemy Ci ukraińską książeczkę dla dziecka.

Badanie jest całkowicie anonimowe (adresy do wysyłki książeczek zbieramy oddzielnie od odpowiedzi w ankiecie).

Prosimy o wypełnienie ankiety klikając w poniższy link: <https://bit.ly/mova-dytyny>.

Uzyskane wyniki pomogą nam lepiej zrozumieć specyfikę rozwoju językowego dzieci ukraińskich mieszkających w Ukrainie i poza Ukrainą. W przyszłości zapewnią też praktykom dostęp do aktualnych wyników badań i nowego ukraińskiego narzędzia do oceny języka dzieci.

Zespół badawczy MultiLADA

- Ви розмовляєте з дитиною українською мовою.
- Вашій дитині від 34 до 48 місяців.
- Ви живете в Україні, Польщі (чи в якійсь іншій країні).

натисніть тут
bit.ly/mova-dytyny

INICJATYWA DOSKONALOŚCI
UCZELNIA
BADAWCZA

MultiLADA

Zaproшуємо всіх батьків, які спілкуються зі своїми дітьми українською мовою, пройти коротке онлайн-опитування.

Zaproшуємо вас до участі в дослідженні, якщо:

1. Ви розмовляєте з дитиною українською мовою.
2. Вашій дитині від 34 до 48 місяців.
3. Ви живете в Україні, Польщі (чи в якійсь іншій країні).

В опитуванні ми попросимо надати інформацію стосовно мовного досвіду вашої дитини та позначити, які слова з поданого списку дитина знає.

В обмін на ваш час ми надішлемо вам українську дитячу книжечку.

Опитування повністю анонімне (ми збираємо адреси тільки для надсилання книжечок окремо від відповідей в опитуванні).

Заповніть анкету, натиснувши на це посилання: <https://bit.ly/mova-dytyny>.

Отримані результати допоможуть нам краще зрозуміти специфіку мовного розвитку українських дітей, які проживають в Україні та за її межами. У майбутньому вони також нададуть практикам доступ до актуальних результатів досліджень і нового українського інструменту для оцінювання мови дітей.

Дослідницька група MultiLADA

Rówieńszczyzna chce dołączyć do Sieci Regionów Trójmorza

Рівненщина хоче приєднатися до Мережі регіонів Тримор'я

Przewodniczący Rówieńskiej Wojskowej Administracji Obwodowej Witalij Kowal złożył na ręce wicemarszałka województwa lubelskiego Zbigniewa Wojciechowskiego deklarację przystąpienia do Sieci Regionów Trójmorza.

Очільник Рівненської обласної військової адміністрації Віталій Коваль заповнив заявку на участь у Мережі регіонів Ініціативи трьох морів та передав її віцемаршалку Люблінського воєводства Збігневу Войцеховському.

«Настępny krok – to podpisanie umowy, do którego może dojść na kongresie w Polsce zaplanowanym na maj br. – powiedział Witalij Kowal. – Dla Rówieńszczyzny oznacza to bezpośredni dialog, wspólne projekty oraz współpracę z państwami członkowskimi. I najważniejsze – potencjalne inwestycje w obwodzie».

Przewodniczący Rówieńskiej Wojskowej Administracji Obwodowej przekazał deklarację wicemarszałkowi województwa lubelskiego Zbigniewowi Wojciechowskiemu podczas jego wizyty w Ukrainie 26–27 stycznia. Wicemarszałek odwiedził w tych dniach również obwód wołyński będący regionem partnerskim Lubelszczyzny.

Jak podaje Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, w ramach delegacji wicemarszałek omówił z Witalijem Kowalem oraz jego zastępcą Serhijem Gembergiem wspólne projekty z Programu Interreg Next Polska–Ukraina 2021–2027.

Na swoim profilu na Facebooku Witalij Kowal przypomniał, że Lubelszczyzna wspiera obwód rówieński od początku pełnoskalowej rosyjskiej agresji, przekazując m.in. pomoc humanitarną. Podczas wizyty w Równem wicemarszałek Wojciechowski również podarował agregaty prądowe, śpiwory, żywność oraz zimową odzież.

Oprócz tego w województwie lubelskim z budżetu państwa i samorządów przekazano łącznie 446 mln złotych na wsparcie Ukraińców, którzy z powodu wojny porzucili swoje domy.

Trójmorze to międzynarodowa ekonomiczno-polityczna platforma współpracy 12 państw Unii Europejskiej położonych pomiędzy trzema morzami – Bałtyckim, Adriatyckim oraz Czarnym. Ukraina ma status partnera uczestniczącego Inicjatywy Trójmorza.

Sieć Gospodarcza Regionów Trójmorza to format bezpośredniej współpracy między samorządami z państw Trójmorza. Pomysłodawcą jej powołania było województwo lubelskie. Deklaracja o utworzeniu Sieci, zwana Deklaracją Lubelską, została podpisana w 2021 r. Wcześniej do grona regionów Trójmorza dołączyły obwód lwowski, tarnopolski i odeski.

Fot. Rówieńska Wojskowa Administracja Obwodowa

«Настępny krok – підписання угоди, яке може відбутися на конгресі в Польщі. Захід проходить в травні, – зазначив Віталій Коваль. – Для Рівненщини це означає прямий діалог, спільні проекти, співпрацю з країнами-учасниками. І найголовніше – потенційні інвестиції в область».

Голова Рівненської обласної військової адміністрації передав заявку віцемаршалку Люблінського воєводства Збігневу Войцеховському під час його приїзду в Україну 26–

27 січня. Віцемаршалок відвідав у ці дні також Волинську область – ще один партнерський регіон Люблінщини.

Як повідомляє маршалковське управління Люблінського воєводства, під час візиту в Рівному віцемаршалок обговорив із Віталієм Ковалем та його заступником Сергієм Гембергом спільні проекти в рамках Програми Interreg Next Польща–Україна 2021–2027.

На своїй сторінці у Facebook Віталій Коваль нагадав, що Люблінщина підтримує Рівненщину з початку повномасштабного російського вторгнення, зокрема, передаючи гуманітарну допомогу. Під час відвідин Рівного Збігневу Войцеховський також передав області електрогенератори, спальники, продукти харчування та зимовий одяг.

Окрім цього, на території Люблінського воєводства з бюджетів різних рівнів виділили загалом 446 млн злотих для підтримки українців, які через війну покинули свої домівки.

Ініціатива трьох морів або Тримор'я – міжнародна економічно-політична платформа співпраці між 12 країнами Європейського Союзу, розташованими на осі трьох морів – Балтійського, Адриатичного та Чорного. Україна є партнером-учасником Тримор'я.

Мережа регіонів Ініціативи трьох морів – це формат безпосередньої співпраці між органами самоврядування держав-учасниць Тримор'я, створений з ініціативи Люблінського воєводства. Документ про створення мережі, так звану Люблінську декларацію, підписали у 2021 р. Раніше до грона регіонів Тримор'я приєдналися Львівська, Тернопільська та Одеська області.

Фото: Рівненська обласна військова адміністрація

Natalia Denysiuk

Наталія Денисюк

Szanownemu

IGOROWI GALICZOWI,

długoletniemu członkowi

Stowarzyszenia Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu,

z okazji 60. urodzin

składamy najserdeczniejsze życzenia

szczęścia i pomyślności,

zdrowia i pogody ducha na co dzień.

Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
oraz redakcja «Monitora Wołyńskiego»

Panu

ANATOLOWI WOZNIUKOWI,

ze Stowarzyszenia Kultury Polskiej

im. Ewy Felińskiej na Wołyniu,

z okazji pięknego Jubileuszu

składamy najserdeczniejsze życzenia

szczęścia, zdrowia, wiele radości

i każdego dnia pełnego miłości.

Stowarzyszenie Kultury Polskiej im. Ewy Felińskiej na Wołyniu
oraz redakcja «Monitora Wołyńskiego»

monitorwoylinski.com